JUDICIUM
UNIVERSITATIS
OXONIENSIS
DE

1. Solenni Liga & Fœdere.
2. Juramento Negativo.
3. Ordinationibus } Disciplinam, &
   Parlamenti circa } Cultum.

In plena Convocatione, 1. *Junii* 1647.

Communibus Suffragiis (nemine contradicente) promulgatum.

A

ROBERTO SANDERSONO,

S. Theologiæ ibidem Professore Regio,

POSTEA

Episcopo *Lincolniensi.*

Editio Sexta.

LONDINI, Anno MDCCXIX.

BRITISH MUSEUM

JUdicium Celeberrimæ Academiæ Oxonienſis communibus Suffragiis in Domo Convocationis Jun. 1. (ſtyo veteri) 1647. nemine (in frequentiſſimo licet Conventu) contradicente promulgatum, & mox typis vernaculo ſermone excuſum, elapſo jam integro, & quod excurrit, anno, Latine verſum exhibemus; Eo potiſſimum Conſilio, ut apud exteras Eccleſias (quibus Reformatores noſtros (ſcilicet!) ſuis præſtigiis ac lenociniis & miſere impoſuiſſe accepimus, & imponere potuiſſe animo dolemus) Facti noſtri & Conſcientiæ ratio aliqua conſtaret. Poſt graviſſimas calamitates, quas, Deo permittente, & exigentibus Peccatis noſtris, ab eis, dum Avaritiæ ſuæ & Ambitioni litant, in has Eccleſias & Regna invectas; detraxit tandem pro immenſa ſua Bonitate clementiſſimus Pater factioſis iſtis Impoſtoribus illam, qua nefaria ſua conſilia incruſtabant, Religionis Larvam, ipſorumque hypocriſin populo Anglicano reddidit, reddetque (uti ſperamus) magis magiſque indies, univerſo terrarum Orbi, non jam ſuſpectam ultra, ſed plane perſpectam & exoſam. Poſtquam excuſſo leniore optimi Regis jugo, ruptiſque omnium jurium divinorum humanorumque repagulis, cœperunt in populares & contribules ſuos meram ac apertam Tyrannidem exercere: Machinam è multis unam, ſed qua vix aliam experti ſumus ad ipſorum conſilia domi promovenda & conciliandos exterorum animos magis accommodam (Solenne ſc. Fœdus & Ligam) ut Conſcientiis noſtris conſuleremus,

ſuleremus, penitus introſpiciendam, omneſque ejus partes ſeverius examinandas cenſuimus: ne forte, velut in Equo Trojano, Sinonius aliquis in tanto corpore ſubeſſet dolus. Deprehendimus quæ nos ab eo Fœdere temere admittendo abſterrerent ſatis & multa & gravia; quæ in iſto Libello noſtratibus primum hominibus propoſuimus, ut qui conſcientiis noſtris ſcrupulum injeciſſent, dubia diſſolverent. Sive id ab ipſis contemptione noſtri, ſive rei deſperatione factum, ipſi viderint, judicent alii; res certa, toto anno nihil reſponſum. Veſtris itaque oculis atque Arbitrio, quicunque in Reformatis Chriſti Eccleſiis ubivis terrarum vivitis, ſcrupulos noſtros ſubjicimus: Obteſtantes ut expenſis prius quæ à nobis propoſita ſunt, cum ea quæ Chriſtianos homines decet charitate & candore, eadem charitate & candore de Conſiliis, Factis, Conſcientiiſque noſtris judicetis.

Oxonii,
Junii 10. 1648.

Pro Reformanda ac tuenda Religione, Regia Dignitate ac Felicitate, triumque Regnorum Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ Pace ac Salute procuranda.

Forma Ligæ, seu Solennis, quod dicitur, Fœderis.

Solenne Fœdus & Liga.

NOS Proceres, Barones, Equites, Generosi, Cives, Burgenses, Evangelii Ministti, & cujuscunque Ordinis infra Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ regna Plebes, Dei providentia sub eodem Rege degentes, & eandem Reformatam Religionem profitentes; Dei gloriam, Regnique Domini nostri Jesu Christi incrementum, Majestatis, soboliſque Regiæ honorem & felicitatem, publicamque Regnorum (in qua privata cujusque fortuna includitur) genuinam Libertatem, Salutem & Pacem ob oculos habentes; & proditorias ac sanguinolentas inimicorum Dei adversus veram Religionem, ejusque professores ubique gentium, in hisce præsertim tribus Regnis ab initio usque Reformatæ Religionis, technas, conjurationes, insidias & artes, simulque quantopere nuper & hoc ipso tempore aucta sit & exercita ipsorum rabies, vires & audacia (cujus rei præsentissima sunt & publica testimonia, deplorata Ecclesiæ & Regni Hiberniæ, afflicta Ecclesiæ & Regni Angliæ, & dubia admodum Ecclesiæ & Regni Scotiæ conditio) recogitantes; Ad conservandum nosq; ipsos & religionem nostram ab ultima ruina & interitu (post alia tentata Supplicationum,

cationum, Remonſtrantiarum, Proteſtationum & Perpeſſionum remedia) juxta horum Regnorum laudabilem retroactis ſeculis conſuetudinem, & populi Dei apud exteras Gentes exemplum, matura prius habita deliberatione, conſtituimus tandem & decrevimus ſolennem Ligam & Fœdus mutuo inire: cui omnes ſubſcribimus, & pro ſe quilibet noſtrum levatis ad Deum altiſſimum manibus juramus.

I

Quod per Dei gratiam ſincere, ſerio & conſtanter pro loci & muneris noſtri ratione, conabimur, Reformatam in Eccleſia Scotica Religionem, in Doctrina, Cultu, Diſciplina, & Regimine, (Eccleſiaſtico) contra communes hoſtes conſervare; Religionemque in Angliæ & Hiberniæ Regnis, in Doctrina, Cultu, Diſciplina, & Regimine, ſecundum Dei verbum, & Eccleſiarum optime reformatarum exemplar, reformare: Conabimur inſuper Eccleſias Dei in tribus his Regnis ad arctiſſimam (quam fieri poteſt) in Religione, Fidei Confeſſione, Regiminis Eccleſiaſtici forma, Directorio Cultus & Catechiſmi, Conſenſionem & Uniformitatem adducere: Ut nos Poſterique noſtri in Fide & Dilectione fraterna degamus, & delectetur Dominus in medio noſtri habitare.

II.

Quod eundem in modum, ſine perſonarum acceptione, Papiſmum, Prælaturam, (hoc eſt, Regimen Eccleſiaſticum per Archiepiſcopos, Epiſcopos, eorumque Cancellarios & Commiſſarios, Decanos, Decanos & Capitula, Archidiaconos, & alios Officiarios Eccleſiaſticos, ab illa Hierarchia pendentes quoſcunque) Superſtitionem, Hæreſin, Schiſma, Impietatem, & quicquid ſanæ doctrinæ & virtuti pietatis contrarium eſſe deprehendetur, extirpare conabimur, Ne alienorum

rum peccatorum participes facti plagarum etiam participes simus; & ut unus sit in tribus his Regnis Dominus, atque unum Nomen ejus.

III.

Pari sinceritate, studio & constantia Parlamentorum Jura & Privilegia, Regnorumque Libertates, cum Vitæ & Fortunarum nostrarum discrimine mutuo conservare; & Regiæ Majestatis personam atque authoritatem, in veræ Religionis Libertatumque Regnorum conservatione & defensione, conservare & defendere, pro nostri cujusque muneris ratione conabimur: Ut attestetur universus Orbis conscientiis nostris de nostra in Regem fidelitate, debitamque Regiæ Majestati potestatem & amplitudinem imminuendi, nullum nobis animum aut intentionem subesse.

IV.

Omnes insuper qui incendiarii, Malignantes, aut Reformationem Religionis impediendo, Regem à populo suo aut Regna ab invicem dividendo, Populumve in partes aut factiones distrahendo, contra præsentem Ligam & Fœdus Malorum instrumenta fuerunt eruntve, omni cum fidelitate detegere conabimur, ut publicam cognitionem & condignas pœnas subeant, pro delictorum suorum merito & exigentia, vel prout utriusque Regni respective suprema Judicatoria, aut alii ab eis in eum finem delegati judicaverint *ex-pedire.

* Æquum judicabunt. *egit interpres Latinus mala fide, cum Anglicè legatur* (judge convenient.)

V.

Et quandoquidem Majoribus nostris usq; denegata beatæ inter hæc Regna pacis felicitas, nobis singulari Dei providentia concessa & per utriusque Regni Parlamentum nuper constituta est & confirmata:

dabimus operam ſinguli pro loci & muneris noſtri ratione, ut firma pace & unione in omne ævum conjuncta permaneant; utque in pertinaces ejuſdem impugnatores juxta modum & formam in præcedente Articulo expreſſam animadvertatur.

VI.

Quinetiam in communi hac cauſa Religionis, Libertatis & Pacis Regnorum, omnes eos qui hanc Ligam & Fœdus ineunt, in eadem tuenda & exequenda pro loci & muneris noſtri ratione adjuvabimus & defendemus: Neque nos à beatiſſima hac Unione & Conjunctione, directe vel indirecte, combinatione, perſuaſione, vel terrore qualicunque diſtrahi ac divelli patiemur: ſive facta in adverſam partem defectione, ſive nos deteſtandæ ἀδιαφορίᾳ & neutralitati in hac cauſa ad Gloriam Dei, Regnorum Utilitatem, Regis Dignitatem tantopere ſpectante, permittendo: Sed in eadem animoſe & conſtanter contra omnem oppoſitionem omnibus diebus vitæ noſtræ permanebimus; eandemque adverſus omnia cujuſcunque generis obſtacula & impedimenta pro virili promovebimus; & quod non poterimus ipſi ſuperare, ut ei mature occurratur, notum faciemus. Quæ omnia velut Deo præſente præſtabimus.

Porro, quoniam Regna iſta plurimorum peccatorum adverſus Deum & Filium ejus Jeſum Chriſtum, ex eorum effectis (præſentibus ſc. difficultatibus & periculis) nimis liquidò conſtat eſſe rea; coram Deo & mundo profitemur, & denunciamus ſincerum cordis noſtri deſiderium, pro peccatis propriis & pro peccatis iſtorum Regnorum, noſmet humiliandi: maxime quod Evangelium, quantivis pretii beneficium, prout par erat non æſtimavimus, quod ad ejus puritatem & vim non anhelavimus, quodque Chriſtum in corda noſtra, recipere

recipere, atque eo digne ambulare, non curavimus; quæ reliquorum in nobis tantopere exuberantium peccatorum ac iniquitatum causæ fuerunt: Simulque pro nobismetipsis, aliisq; omnibus fidei & curæ nostræ concreditis, cum publice tum privatim, verum & sincerum animi nostri desiderium, studium, & conatum, in omnibus officiis Deo hominique debitis, vitam nostram emendandi, & aliis veræ Reformationis exemplo invicem præeundi; quo Dominus à nobis iram suam & tristem indignationem avertat, atque has Ecclesias & Regna in veritate & Pace stabiliat. In hoc autem Fœdus coram Deo Opt. Max. omnium cordium scrutatore juramus, cum vera intentione idipsum adimplendi; ut in magno illo die, quum omnium cordium arcana patefient, rationem reddituri: Humillime Dominum rogantes, ut in eum finem dignetur nos sancto suo Spiritu confirmare, sicque consilia nostra & conatus benedictione sua prosequi, ut populo suo cedant in libertatem & salutem, aliæque Ecclesiæ Christianorum Antichristianæ tyrannidis jugum cum gemitu vel expertæ vel metuentes, ad consimilem Associationem & Fœdus ineundum provocentur; ad Dei gloriam, regni Jesu Christi propagationem, Regnorumque & Rerump: Christianorum pacem & tranquillitatem.

FORMA

FORMA
JURAMENTI NEGATIVI.

EGO A B. *ex animo juro me in hoc Bello ſive Cauſa contra Parlamentum Regi vel copiis quibuſcunq; ſine authoritate utriuſque Domus Parlamenti collectis, directe vel indirecte, non adhæſurum aut opem ſponte laturum. Juro inſuper in Parlamenti me poteſtatem & fidem memet recepiſſe, ſine aliqua intentione, qua præſenti Parlamento ejuſve rationibus præjudicio ſit: & ſine Regis aut ejus Conſiliarii vel miniſtri cujuſcunque (aliis quam eſt à me jam indicatum) mandato conſcientia, vel conſilio. Ita me Deus adjuvet per Jeſum Chriſtum hoc ſacroſancto Evangelio annunciatum.*

15 SE 62

JUDI-

JUDICIUM

Universitatis Oxonienſis,

DE

Solenni Fœdere & Liga,
Juramento Negativo,

Ordinationibus circa { *Diſciplinam,* / *Directorium.*

QUandoquidem edita nuper Procerum & Plebis in Parlamento congregatorum *De Viſitanda & Reformanda Univerſitate Oxonienſi* Ordinatione, perſonis quibuſdam, *Viſitatoribus* ibi dictis, poteſtas conceſſa eſt, de iis inquirendi qui in Univerſitate prædicta oblata ſibi *Solenne Fœdus* & Ligam, *Juramentumque* quod *Negativum* vocant, ſuſcipere recuſaverint; deque iis qui *Ordinationum* Parlamenti de *Diſciplina* (Eccleſiaſtica) & *Directorio*, (Cultus Publici) executioni ſemet appoſuerint, earumve executionem pro loci vocationiſque ſuæ conditione non promoverint: Nos *Magiſtri & Scholares* dictæ Univerſitatis, aliique ejuſdem *Officiarii & Membra* (non ut aliorum conſcientias temere judicemus, ſed ut, dum propriis cavemus,

cavemus, amoliamur, quantum in nobis eſt, coram Deo & hominibus omnem obſtinati animi pravam ſuſpicionem) noſtram de *Fœdere*, *Juramento* & *Ordinationibus* prædictis ſententiam, ejuſque ſententiæ veras rationes publice proponendas duximus: Exſpectantes ſperanteſque, è duobus alterutrum nobis pro ſua Juſtitia & Charitate omnes quorum iſta reſcire intererit conceſſuros: ut vel ad conſentiendum circa prædicta non ulterius adigamur, quam patitur præſens conſcientiæ noſtræ judicium; vel ſaltem non illico condemnemur, ſi conſenſum noſtrum tantiſper abſtineamus, dum propoſitis à nobis ſcrupulis plene & ſolide ſatisfiat.

SECT. I.

De Fœderis Proœmio.

DE *Proœmio*, ſive *præfatione Fœderis introductoria*, etſi eo minus laboremus, quod dici fortaſſe poterit ad ipſius Fœderis ſubſtantiam non ita proprie pertinere: inter alia tamen ibi dicta, quorum Agnitio à quolibet Fœderato implicite requiritur:

1. Primo, illud veremur ut nobis tuto profiteri liceat, *auctum eſſe hoc tempore eorum*, qui ibi *inimici Dei* intelliguntur, *rabiem*, *vires*, & *audaciam*.

2. Deinde nec illud vere poſſumus affirmare, ullas nos unquam *Supplicationes* vel *Remonſtrationes* ad effectus ibi memoratos, aut ipſos adhibuiſſe, aut ut ab aliis adhiberentur, conſenſum noſtrum præbuiſſe. * 3. Ne-

3. Neque vero arbitramur mutuam istiusmodi Fœderis contesserationem, medium esse licitum, accommodum, & probabile, *ad nos Religionemque nostram à ruina & interitu conservandos.*

4. Nec eam denique vel *laudabili istius Regni* retro-actis seculis *consuetudini*, vel approbato *populi Dei apud exteras gentes exemplo*, credimus esse consentaneam: Cum in Gentis nostræ Annalibus Fœderis à populo Anglicano ulla unquam occasione iniiti nullibi compareat vel leviſſimum vestigium: nec nobis occurrat iniiti ubivis gentium ejusmodi Fœderis laudabile exemplum: Imo potius, quod esset *isti par* toto orbe nunquam antehac *Fœdus* extitisse ab ejus * Patronis fidenter affirmetur.

* *Juramentum cui quantum ad materiam, personas, & alias circumstantias, in ullo nunquam seculo & juramento simile aliud extitisse in divinis aut humanis historiis nullibi legimus.* Phil. Nye, **Covenant with Narrative**, p. 12.

SECT. II.

De Fœdere Generalia quædam.

IMprimis non satis liquet, posse à nobis admitti Fœdus quod sit sub constituta pœna imperatum: Quia videtur, I.

1. *Primo*, tale imperium cum *Fœderis natura* parum convenire, quòd cum sit species quædam *Pacti* sive *Contractus* mutuo contrahentium, supponit † *spontaneum consensum*, ad quem sunt homines suasionibus adducendi, non vi aut metu pactis.

† *Pactum est duorum pluriumve placitum in idem consensus*, l. 1. ff. de pactis.

metu, cogendi. Quinimo hoc ipsum Fœdus in *Præfatione*, *Conclusione*, totoque sui *Corpore*, ea verborum forma præscriptum est, quæ Consensum significet, rationum potius momentis subnixum, quam metu extortum.

2. Nec id *secundo*, fieri posse, nisi prodita simul ea *Libertate* quam *Protestationis* nostræ vinculo
* Art. 3. jam ante obligati, & ex ipso isto * Fœdere *Juramenti* religione jam denuo obligandi sumus, cum capitis & fortunarum nostrarum discrimine tueri & conservare. Cui Libertati, Juramenti novi nulla Parlamentaria lege sanciti impositionem plane adversari, & in notissimo illo Statuto, quæ † *Petitio Jurium* dicitur disertim asseritur; & à Proceribus ac Plebe in [1] *Declarationibus* suis agnoscitur.

† *Quandequidem multis eorum*, subditorum sc. *juramenta delata fuerint nullis hujus Regni legibus aut constitutionibus stabilita: Humillime petunt ne quis in posterum ad tale Juramentum præstandum compellatur— Quæ omnia humillime petunt——ut jura & libertates suas secundum Leges & Statuta hujus Regni.* Petit. of Right. 3 Car. [1] *Declaratum est, non posse Regem quenquam ad jurandum adigere sine Statuto Parlamenti.* Declar. 16. Jan. 1642. *Vide* Exact. Collect. p. 859, 860.

3. Nec etiam *tertiò*, nisi agnoscere velimus iis qui istoc Fœdus à nobis exigunt, aliquid in nos juris competere amplioris, quam aut ab eorum antecessoribus hactenus unquam vindicatum accepimus; aut cum prædictæ *Protestationis* nostræ (si saltem nos eam recte intelligamus) pluribus nec levioris momenti commatis consistere posse arbitramur.

Neque vero *secundò* sat nobis liquet (etiamsi nulla accederet jubentium potestas, sed suadentium

*

dentium duntaxat authoritate commendata res, noſtro demum ipſorum arbitrio tota permitteretur:)

1. Quia non pateretur prudentia officiiq; noſtri (*ſubditi* qui ſimus) ratio, fœdus, in quo de Ejus cujus ſubditi ſumus jure agitur, ſine ipſius *conſenſu* vel *expreſſo*, vel *tacito* ſaltem, & rationabiliter præſumpto, ſponte noſtra inire. Quum ex æquitate Legis *Num.* 30. penes ipſum eſſe putemus, quod à nobis ſic factum fuerit, pro ſuo beneplacito reſcindere & adnullare.

2. Poſtquam Sereniſſima Regia Majeſtas **publicato Programmate* voluntatem ſuam hac ex parte abunde jam patefecerit, quî ſit nobis porro integrum *Fœdus ab ipſo explicite prohibitum* admittere, non violato Ejus *Obſervantiæ* jure, quam nobis perſuaſiſſimum eſt & nativæ Fidelitatis Lege, & Jurisjurati vinculo, omnibus Regis juſſionibus deberi, quæ nullis aut Dei præceptis, aut poſitivis hujus Regni Legibus manifeſte repugnant. * 9 Octob. 19. Car.

SECT. III.

De *Primo Fœderis Articulo.*

IMprimis, poſtulant Sacræ Literæ ut *cum Judicio juretur:* quod veremur ut facturi ſimus, ſi (quod in primo hujus Articuli membro continetur I.

continetur) de *conſervanda alterius gentis Religione* juraretur.

1. Cujus ut noſtrà non intereſt eſſe multum peritos, ita nos admodum imperitos eſſe profitemur.

2. Quæ (quatenus eam infelicium horum temporum ἀκρίβειαν ad noſtram notitiam perduxerunt, & nos arbitrari valemus) in tribus quatuor illorum, quorum inibi mentio fit, capitibus (*Cultu*, ſc. *Diſciplina* & *Regimine*) aliquanto deterior eſt, in quarto etiam (*Doctrinæ* ſc.) nihilo melior, quam noſtra illa, de qua tamen reformanda in proximo hujus Articuli membro tantopere ſatagitur.

3. In qua, ſi quid olim deprehenderimus (quod fortaſſe penitius eam inſpicientibus non erit ſimpliciter impoſſibile) quod *Papiſmum*, *Superſtitionem*, *Hæreſin* vel *Schiſma* nobis videbitur ſapere, aut eſſe *ſanæ doctrinæ* vel *virtuti pietatis* contrarium, tenebimur vi proximi Articuli ei extirpando ſtudere, poſtquam jam ante præſentis Articuli virtute ad eam conſervandam obligati fuerimus.

4. In qua denique (ut illud non diſſimulemus) videmur nobis nonnulla interim deprendiſſe * *Superſtitioni* & † *Schiſmati* (noſtro ſaltem judicio) adeo finitima, ut illos æquius ſit à nobis ſubmoneri ſua ut corrigant, quam nos ab illis ad ea conſervanda urgeri.

* Viz. *Quod Epiſcopatum judicent eſſe Antichriſtianum & ritus adiaphoros illicitos.* † Viz. *Quod diſciplinam illam ſuam, & Regimen Presbyterianum, notam faciunt veræ Eccleſiæ, & ut ipſum Regni Jeſu Chriſti thronum venerentur.*

Deinde

Deinde, quantum ad alterum illud hujus Articuli membrum, de Reformanda sc. in hoc Regno Religione, quoad *Doctrinam, Cultum, Disciplinam, & Regimen Ecclesiasticum*: cum Reformatio Immutationem in sui ratione necessariò & formaliter includat, nondum satis liquet posse à nobis istiusmodi *Reformationem* attentari:

1. *Primò, sine manifesto tum Papistarum tum Separatistarum scandalo*:

Istoc enim pacto,

1. Desertores nos præstabimus justissimæ causæ quam insignes pietate *Episcopi & Martyres*, aliique Ecclesiæ nostræ eruditi *Theologi & Professores* ab ipso Reformationis initio ad nostra usque tempora, suis cum scriptis tum perpessionibus strenue propugnarant. Qui adversus utriusque generis hostem Religionem Ecclesiæ Anglicanæ verbo Dei consonam esse abunde demonstrarunt.

2. *Papistis* erit, quo speciosius opprobria illa & contumelias in nos jaciant, quibus infamare solent *Religionem nostram*. Solenne illis jam diu fuit ista objectare: quæ tandem fiet Religio nostra, inter nos nondum convenire. Ex quo Romanam Ecclesiam deseruimus nescire ubi sit consistendum, aut pes figendus: Esse Religionem nostram * *Religionem Parlamentariam*.

* *Nemo nobis vitio vertat quod eam vocemus Religionem Parlamentariam, Evangelium Parlamentarium, Fidem Parlamentariam.* Harding in Confut. Apol. Juel. part. 6. c. 20.

4. Agnoſcemus (re ipſa loquente) ſubfuiſſe aliquid in Eccleſiæ noſtræ *Doctrina* & *Cultu* (quibus interim, ab ipſis rigide exigebatur, ut eſſent conformes) Dei verbo parum conſentaneum: unde utriſque ſuppetat, unis, *Recuſantiæ* ſuæ; alteris, apertæ ab Eccleſiarum noſtrarum communione *Separationis* juſta excuſatio.

5. Quin & illud quoque implicite ſaltem fatebimur, *Leges* contra *Recuſantes Papiſtas* in hoc Regno antehac latas iniquas fuiſſe; omniaq; ſupplicia virtute dictarum legum eis illata, injuſta. Siquidem illi nobis eo tantum nomine pœnas dabant, quod verebantur nobiſcum in ea publici cultus forma communicare, quæ nobiſmet tandem non minus quam ipſis fuerit improbata.

II. *Secundò, ſine manifeſta noſtri ipſorum injuria.* Perhibebimus ſiquidem contra noſmet ipſos falſum teſtimonium; multipliceſque alias *Conſcientiis* noſtris, *Exiſtimationi* & *Fortunis* laqueos injiciemus: Si operam noſtram interpoſita Juramenti Fide obligemus, ad *Religionem* illam (velut pravam & vitioſam) *Reformandam.*

(1.) Quam antehac propriarum manuum ſubſcriptione conteſtati ſumus eſſe verbo Dei conſentaneam: cujus facti ut nos poſtea pœniteret, nullis proprii cordis obmurmurationibus, aut rationum ab aliis adductarum momentis & pondere hactenus effectum eſt.

(2.) Quam firma animorum perſuaſione non eſſe credimus in quovis dictorum quatuor capitum (prout apud nos legibus conſtituta ſunt) multo minus in univerſis & ſingulis, verbo Dei contrariam.

(3.) Quam

(3.) Quam ex animo idque idoneis (ut opinamur) rationibus inducti, multis nominibus potiorem esse credimus, Deique verbo, & Ecclesiæ Catholicæ praxi magis congruam eâ, quam in priori Articuli membro sub Juramenti Religione conservare jubemur.

Cui ut quilibet Clericus ad aliquod Beneficium Ecclesiasticum admissus consentiat, Legibus Regni nunquam hactenus abrogatis imperatur. Quibus [1] cautum est ut Beneficiatus infra certum temporis spatium post Admissionem suam, sub pœna Amissionis Beneficii, 39 *Articulos* (qui Religionis nostræ summam continent) in Ecclesia tempore sacri Conventus coram universo populo ibidem congregato, *legat*; moxque lectis se ex *animo consentire* palam & publice profiteatur.

[1] *Stat.* 13 Eliz. *Cap.* 12.

III. *Tertiò, sine manifesto perjurii periculo.* Videtur enim istoc hujus Articuli membrum (quantum nos quidem judicando assequi possumus) ex diametro adversari,

1. *Protestationi* illi nostræ & *Solenni Voto*, quam nos sanctissimè observaturos, nec ulla *spe*, *metu*, *alteriusve rei intuitu unquam derelicturos* jampridem spospondimus. In qua Doctrinam eam, ad quam (sub nomine veræ Protestantium Religionis in Ecclesiæ Anglicanæ doctrina expressæ) tuendum voto nos obstrinximus; eandem ipsam esse arbitramur, ad quam reformandam & immutandam operâ nunc nostrâ delato Juramento postulatur.

2. Præstito à nobis (juxta *Leges* Regni & Universitatis nostræ *Statuta*) *de Regio Suprematu Juramento*. In quo, professi prius, conscientia

teſte, *Regiam Majeſtatem ſolam eſſe ſummam moderatricem hujus Regni*, &c tandem, Deo teſte, ſancte recipimus nos *quantum in nobis fuerit, propugnaturos atque defenſuros omnes & omnimodas Juriſdictiones, Privilegia, Præeminentias & Authoritates quaſcunque vel conceſſas & commendatas Regiæ Majeſtati ejuſque Hæredibus & ſucceſſoribus, vel Imperiali hujus Regni diademati conjunctas & annexas.* Quarum Juriſdictionum & Præeminentiarum una, eaque iiſdem ipſis pene terminis expreſſa, Regni Legibus ſic annexa, tota poteſtas eſt *Spiritualis ſive Eccleſiaſticæ Juriſdictionis*, pro corrigendis atque reformandis omnibus & omnimodis erroribus & abuſionibus in rebus Eccleſiaſticis; ut ex dictæ * Legis verbis plenius intelligi poteſt, Juramenti formula, *Propoſitionem* ſuggerente: Legibus Regni, *Aſſumptionem*: qua ratione commode vitari poſſit *Concluſio*, fatemur non eſſe noſtri ingenii explicare.

* *Quæcunque Juriſdictiones, Privilegia, Superioritates & Præeminentiæ Spirituales & Eccleſiaſticæ* ——— *pro viſitatione ſtatus & perſonarum Eccleſiaſticarum, & pro Reformatione, regulatione & correctione earundem, atque omnium & omnimodorum errorum, hæreſium, ſchiſmatum, abuſuum, delictorum, contemptuum, & enormitatum, Imperiali hujus Regni diademati, authoritate præſentis Parlamenti conjunctæ & annexæ erunt in perpetuum.* Stat. reſtit. antiquam Coronæ Juriſd. 1. Eliz. cap. 1.

SECT. IV.

De *Secundo Fœderis Articulo.*

I. IMprimis, antequam illam Eccleſiaſtici Regiminis formam, quam ex animo, nec uti ſperamus immeritò, veneramur, (ut ſub qua Religio noſtra tam feliciter ſine vi aut tumultu, tamque auſpicate & ab initio reformata eſt, & longo poſt tempore ſumma cum veritate & tranquillitate ad honorem & felicitatem Gentis noſtræ, Exterarumque invidiam & admirationem floruit) non poſſumus ſine ingenti animi mœrore & conſternatione intueri, in hoc Fœderis Articulo,

1. Non modo *Extirpationi* devotam; nulla aſſignata rationis vel umbra, ob quam expediat, nedum neceſſe ſit id fieri.

2. Sed & eodem loco habitam cum *Papiſmo, Superſtitione, Hæreſi, Schiſmate & profana Impietate:* quæ omnia profitemur nos tam odiſſe quam qui maxime.

3. Idque injecta nonnulla ſuſpicione, eſſe eam Regiminis formam *ſanæ doctrinæ* vel *virtuti pietatis* adeo *adverſam*; ut neceſſe ſit qui ei extirpandæ manum non admoverit adjutatricem, *participem fore alienorum peccatorum:* quod nondum adduci poſſumus ut credamus.

4. Quinetiam illud cupimus ut ſerio expendatur, Si Fœdus conſimili formula *Civibus Londinenſibus* proponeretur, quo ſinguli jurare

poſtularentur, *operam ſe ultimam ſincere, ſeriò & conſtanter ſine perſonarum acceptione collaturos Extirpationi Perduellionis Regiminis Prætoriani*, (i. e. Regiminis Urbani) (*per Majorem, Aldermannos, Vicecomites, Senatum Civium, alioſque Miniſtros & Officiarios inde pendentes*) *Homicidii, Adulterii, Furti, Repetundarum*, &c. *ne participes eſſent alienorum peccatorum*: Utrumne exiſtimari poſſit, quenquam civium, qui non omnem juſtæ libertatis ſenſum amiſiſſet, delatum ejuſmodi Juramentum æquo animo laturum, vel ut actum *Juſtitiæ, Manſuetudinis & Æquitatis agniturum.*

II. Deinde non arbitramur poſſe nos ſalva conſcientia conatus noſtros ad extirpandum Epiſcopale Regimen ſub Juramento polliceri, ſive *Rem* ipſam, ſive *noſmetipſos*, ſive *Eccleſiam Anglicanam* ſpectemus, ſive debitum Regiæ Majeſtati *Obſequium.*

Primò, Reſpectu rei ipſius: Videtur enim nobis eſſe Regimen Epiſcopale, ſi non *Juris Divini* ſenſu ſtrictiore, aſt *Apoſtolicæ* ſaltem *Inſtitutionis*: hoc eſt, etiamſi nullibi à Deo explicate præceptum, ab Apoſtolis tamen in Eccleſiis inſtitutum, ad mentem & exemplum præceptoris ſui Jeſu Chriſti, idque virtute poteſtatis ordinariæ ab eo ipſis ut Eccleſiæ ſuæ Rectoribus ſubſtitutis delegatæ.

Unde affirmare non dubitamus, *Epiſcopali Ariſtocratiæ* potiori jure quam alteri cuivis Regiminis formæ Divinæ inſtitutionis vindicias competere: quæ tamen ſingulæ id ſibi juris peculiariter vendicant, idque vehementius quam ab

* Epiſcopis

Episcopis fieri assolet, viz. *Monarchia* Papalis, Presbyterialis *Democratia*, & novitia illa *Independentium* informis forma, *Anarchia* veriùs pro arbitrio singulorum cœtuum, qui in Ecclesiam aliquam communi membrorum consensu de novo collectam sponte sua coaluerint. Illud utcunque ex indubitatis veteris & recentioris ævi historiarum monumentis locupletissime constat, *Episcopatum* ab universa Ecclesia primis illis temporibus receptum, in omnibus Dei Ecclesiis, qua Christianus patet orbis, adeo passim invaluisse, ut per *Annos mille quingentos* Episcopi continua serie invicem succedentes ubique gentium duraverint: Perque tot secula vix unus & alter repertus fuerit, qui se ausus est Episcopalis Eminentiæ hostem aperte profiteri, præter unum *Aerium*. In cujus tamen historia hæc fere duo sunt eximia: *Aerii* illam contradictionem ab animi ambitiosi ægritudine initio exortam esse, & authori tandem hæresis notam inussisse. Facit profecto Episcopatus hæc tam veneranda vetustas ut omnino metuendum sit, si ei eradicando navetur opera.

(1.) Triumphaturos vehementer *Pontificios*, quibus cordi est nos Religionemque nostram spretæ antiquitatis, & invectæ novitatis insimulare; cum id ab illis objici potuerit, refelli à nobis non potuerit.

Ita imminutum ire authoritatem, *constanti Universalis Ecclesiæ judicio & praxi* (optimo sc. Scripturarum, in his quæ minus aperta sunt, interpre i) jure debitam ut in plurimis ad *Fidem* & *Mores* spectantibus, quæque securi usque & *credimus* & *agimus*, à qua nobis sæpe hæreat necesse

sit, quoties à *Socinianis*, & *Anabaptistis*, aliisque *Sectariis* ad ea probanda urgemur. Qualia sunt, orthodoxæ quædam de divinarum Personarum *Trinitate* & *Coæqualitate* adversus *Arianos* aliosque hæreticos & heterodoxos Explicationes; *Sacramentorum numerus, usus & efficacia*; *Baptismus Infantium*; *Ecclesiæ Nationales*; *Diei Dominicæ observatio*; ipseque adeo *Sacræ Scripturæ Canon.*

(2.) *Secundò, respectu nostri ipsorum.* Adversari enim videtur ipsis Justitiæ, Æquitatis & Humanitatis principiis, extirpandi Regiminis Episcopalis (nondum satis demonstrato quòd sit ex se illicitum) serium & sincerum studium, à Nobis si exigatur.

1. A Nobis, inquimus, qui omnes quotquot ad gradus Academicos admissi sumus, 39 *Anglicanæ confessionis Articulis* subscribendo, Regimen simul Episcopale calculis nostris comprobavimus: In quibus disertis verbis asseritur † Librum qui *de forma consecrandi Episcopos* inscribitur, *nihil quod sit verbo Dei contrarium in se continere.*

† *Artic.*

2. Quorum plerique (quotquot sc. Sacris Ordinibus initiati sumus) ab Episcopis ordinati fuimus: Quibus sane nequissima talione à nobis responsum foret si ob collatos *per manuum* ipsorum impositionem sacros Ordines, nunc viciissim ipsis eradicandis nos vicarias *manus* nostras commodaremus: præsertim nullius causæ satis justæ conscii cur ita facto sit opus.

3. Quorum non pauci ante aliquot annos, Supplicibus libellis pro continuando Regimine Episcopali, Supremæ Curiæ Parlamenti exhibitis vel exhibendis, nomina nostra subscripsimus:

Quod

Quod ut à nobis sincerè fuit & seriò tunc factum sic non minus sincerè & seriò idem nunc denuo nos facturos profitemur (cum nemo nos interim edocuerit id perperam esse factum) si quæ spes tunc affulserat receptionis ejusmodi Libellorum, ea nunc denuo affulgeret

4. Quorum nonnulli Ecclesiæ alicujus Cathedralis vel Collegiatæ membra sumus & nominibus illis *Decanorum, Decani & Capituli*, &c. in hoc Fœderis Articulo damnatis, vitam victumque nostrum in toto vel ex parte debemus. Nec facile succurrit nobis ab orbe condito aliquod in hoc genere exemplum: in quo homines cujuscunque status vel Ordinis, quamvis de crimine quod *deprivationem* mereretur (quæ tamen nostra sors non est) juridice convicti, juramento se obligare coacti fuerint, ut *sincerè, serio & ex animo conarentur* id extirpare (quod quidem non esset aliter & ex se illicitum) cum quo fortunas suas & præcipua vitæ suæ subsidia una extirpari necesse esset.

5. Maxime cum ex Statutis vel consuetudinibus plerarumque istiusmodi Ecclesiarum, soleat ab omnibus earundem membris in prima sui admissione Juramentum præstari corporale; ut *honorem, immunitates, libertates & proficua Ecclesiæ suæ conservare, & quoad vixerint commodum ejus procurare studeant, nec quicquam libenter & scienter faciant quod ei detrimento vel præjudicio siet*, &c.

(3.) *Tertiò, respectu Ecclesiæ Anglicanæ.* Veremur enim ut Juramento nos obligare liceat ad extirpationem Regiminis publica Authoritate constituti & longo usu stabiliti, seriò attentandam: nulla necessaria vel satis idonea ejus rei causa

cauſa mentibus noſtris aut ſua ſponte objecta, aut ab aliis oblata: Quin potius,

1. Cum omnis publici Regiminis mutatio, præter ea quæ præſentia ſunt & manifeſta, multa inſuper alia incommoda neceſſario ſecum afferat, quæ nullo humano ingenio præcaveri poſſunt, vel etiam prævideri, dum ea dies prodat; & ſera nimis experientia: Non poſſumus eſſe certi, ex immutatione hujus Regiminis (quod in hoc Regno tot ſeculis perduravit, in Legibus Regni tam altas radices egit, & cum Regimine Civili tam arcte conjunctum & complicatum eſt, ut ejus immutatio ingentis in Civili quoque ſtatu & regimine immutationis neceſſitatem inferat) non longe & plura & graviora inſecutura eſſe incommoda, quam ea, quæcunque tandem illa ſint, ſive vera ſive putativa mala, quibus remedium ex iſta immutatione parari prætenditur.

2. Cum procuratores Plebis (inferioris ſcilicet, Domus Parlamenti) dudum * remonſtraverint, non eſſe ſibi vel in animo vel in votis, *Regimen Eccleſiaſticum abolere*; ſed potius ut *omnia Eccleſiæ Anglicanæ membra iis ordinis & diſciplinæ Legibus, quæ Parlamentaria authoritate conſtitutæ ſunt, regerentur*; imo maligni hominis eſſe ſiniſtram aliquam *in diverſum ſuſpicionem populo infundere*: Summæ eſſet imprudentiæ, conſentiendo ſecundo iſti Articulo ejus nos *Infuſionis* reos ultro præſtare, quæ nos periculis ex quarto fœderis articulo incurrendis objiceret.

* — *anſam præbere malignefactioni acta noſtra calumniandi. Populo malam ſuſpicionem infundunt, nobis ſc. propoſitum eſſe Regimen Eccleſiaſticum penitus abolere.* Remonſt. 15. Dec. 1641. Exact. Coll. p. 19. *Proceres & Plebs declarant, ſe Eccleſiaſtici Regiminis ac Liturgiæ juſtam & neceſſariam Reformationem intendere, nec quicquam in eorum alterutro tollere, niſi quod malum fuerit & merito offendere poſſit; aut quod ſaltem minus neceſſarium fuerit & oneroſum.* Decl. 9 Apr. 1642. Exact Col. p. 135.

3. Cum

3. Cum variis * ſtatutis Parlamentariis declaratum ſit, *Sanctam Eccleſiam Anglicanam in ſtatu Præſulatus infra regnum Angliæ fundatam eſſe*: Nobis religio eſt extirpando Præſulatum, ipſa quaſi fundamenta ſubruere, & florentiſſimæ Eccleſiæ ruinam, quantum in nobis eſt, accelerare; quam officii conſcientiæque vinculo tenemur pro virili legitimis modis quibuſcunque ſuffulcire & ſuſtinere.

* Stat. de Carleol. 25. Edw. 1. citatum in Stat. 25. Edw. 3.

(4.) *Quartò* denique, *Reſpectu Regiæ Majeſtatis.* Quia non videtur poſſe à nobis attentari Regiminis Epiſcopalis extirpationem, ſine ſummarum illarum obligationum, quibus Sereniſſimæ Regiæ Majeſtati ex officio & præſtitorum Juramentorum religione obſtricti tenemur, multiplici violatione.

1. *Majeſtatem Regiam ſolam eſſe ſummam Moderatricem omnium Eccleſiaſticarum tam Perſonarum quam Rerum* in *Juramento Suprematus* profeſſi ſumus. Quo eodem Juramento (ut & *Proteſtatione* quoque noſtra) *Regiam* nos *Dignitatem, ſtatum, Juriſdictiones & omnimoda Jura propugnaturos* ſancte recepimus. Unde liquet, non poſſe nos ſine gravi Majeſtatis Regiæ læſione atque injuria, iteratique perjurii crimine, immutationem aliquam in rebus & legibus Eccleſiaſticis, Rege inconſulto, quaſi jure proprio attentare; nedum Regiminis formam lege conſtitutam ab imis radicibus revellere & extirpare: Niſi eſſet Fœderis iſtius Impoſtoribus jus pariter & intentio (quod † utrumque palam diffitentur) *clientiæ permittere, ab illa Obedientia eam abſolventes quam ſub Deo Regiæ Majeſtati debet, cui Jus Eccleſiaſticum æque ac Civile concreditum eſſe ſcimus.* Remonſt. 15. Decemb. 1641. Exact Collect. pag. 19.

† *Infundunt populo ſuſpicionem nobis propoſitum eſſe, quæ quemq;*

abſol-

abſolvendi nos à vinculo illius obedientiæ, quæ poſt unum Deum Regiæ Majeſtati debetur, cujus fidei concreditam eſſe Juris Eccleſiaſtici tutelam non eſt ipſis ignotum.

2. Non poteſt Eccleſiaſtici Regiminis extirpatio à nobis ſincerè & ſeriò attentari, ſine ſincero etiam animi noſtri voto & ſerio conatu, ut iſtiuſmodi extirpationi Regius accedat Conſenſus. Quæ à nobis tantum abeſſe profitemur, ut officii noſtri eſſe putemus, precibus apud Deum Opt. Max. obnixe contendere, ne noſtris peccatis offenſus, Regem ſinat cum Honoris & Conſcientiæ naufragio in extirpationem ejus ſtatus conſentire, ad quem pro virili (Deo adjuvante) tuendum & conſervandum in variis * *Juramenti Coronationis ſuæ* articulis tam ſolenniter conceptis verbis ſemet obligavit.

* *Se conceſſurum, conſervaturum & confirmaturum leges, conſuetudines & libertates à glorioſo rege Sancto Edvardo Clero conceſſas; & ſe conceſſurum & conſervaturum Epiſcopis & Eccleſiis eorum curæ commiſſis omnia canonica privilegia, & debitam legem, atque juſtitiam, protecturumque & defenſionem exhibiturum ſicut Rex in ſuo regno unicuique Epiſcopo & Eccleſiis ei commiſſis de jure exhibere debet.*

3. Legibus hujus Regni [1] *Epiſcopatuum* & [2] *Decimarum collationes*; [3] Terrarum reddituumque ad eos pertinentium tempore vacantiæ *fructus* univerſi & *profica* [4] omnium Beneficiorum & Dignitatum Eccleſiaſticarum *Primitiæ & decimæ*; cum aliis privilegiis, commoditatibus, & emolumentis quæ è ſtatu Eccleſiaſtico proveniunt plurimis, in *Corona hujus Regni* ſtabilita ſunt: ſuntque *Regiorum reddituum* non exigua pars. Quæ omnia abolito *Regimine Prælatico* (juxta ejus vocis in ipſo Articulo expreſſam & ſublequente praxi ulterius confirmatam explicationem

[1] Vide Stat. 25 H. 8. c. 20. & 1 Ed. 6. c. 2.
[2] Stat. 39. Eliz. c. 8.
[3] Stat. 14. E. 3. c. 3. & 5. 17. E. 3. c. 4.
[4] Stat. 26. H. 8. c. 3. & 1 Eliz. c. 4.

tionem à Corona in grave ejus damnum & detrimentum abſciſſa erunt & avulſa. Cui rei ne Conſenſum noſtrum præbeamus, ſicut communis æquitatis, atque ejus quæ ſubditos decet fidelitatis Lege prohibemur: ſic ad Regiæ Majeſtatis [1] *decus & ſtatum tuendum, &* [2] *ad propugnandum atque defendendum quantum in nobis eſt omnes & omnimodas Juriſdictiones* ——— *ad ipſum ſpectantes, aut Imperiali hujus Regni diademati conjunctas & annexas*, ſub voti Juriſque jurandi Religione ſolenniter obligati, cenſemus nos non poſſe ſine maniſeſti perjurii crimine conſentire.

[1] Vide Proteſtat.
[2] Vide Juramentum Suprematus.

4. Cum ſit regni hujus conſtitutio ὁμολογουμένως *Monarchica* & [3] *Imperialis*, eaque adminiſtrationis atque Regiminis commodiſſime temperati: mente nondum ſatis aſſequi valemus, quî nos decere poſſit, ejus *Regiminis Eccleſiaſtici formæ* extirpationem attentare, vel etiam expetere, quam cæteris formis omnibus tam probe conſtitutæ Monarchiæ conditioni multo accommodatiorem eſſe exiſtimamus, & cum ipſius periculo vel præjudicio aliquo omnium minime conjunctam. Hinc fœlicis Recordationis *Regi Jacobo* illud crebro in ore fuiſſe accepimus, quod Eum longus rerum uſus docuerat; *Epiſcopus nullus, Rex nullus.* Exagitarunt quidem hoc prudentiſſimi Regis dictum fidenter ſatis & petulanter, editis ſcripturiente hac tempeſtate libellulis Bardi nonnulli & arrogantes ſcioli. Cæterum res infra paucos annos publice geſtas

[3] *Supremam poteſtatem & merum Imperium apud nos habet Rex.* Cambden in Britan. *Quandoquidem variis antiquis atque authenticis Hiſtoriis & Chronicis manifeſte dicitur & declaratur, Regnum hoc Angliæ Imperium eſſe, itaque toto Orbe habitum fuiſſe, ab uno ſupremo Capite & Rege gubernatum, Imperialis ejuſdem diadematis dignitatem & Regalem ſtatum habente.* Stat. 24. H. 8. c. 12. Vide etiam Stat. 1. Eliz. c. 1, 2, 3. ac paſſim.

mente

mente recolentibus, pauciſſima nobis occurriſſe profitemur, quæ apud nos ejus Aphoriſmi fidem elevent. Speramus etiam aliquanto nos mitiore cenſura notandos, quod ad Epiſcopale Regimen extirpandum active concurrere ſubvereamur: cum quò tendat ea extirpatio, ne cogitari quidem poſſit, niſi aut alienandis Epiſcoporum terris & redditibus (quod ut poſſit à *Sacrilegio* & *Injuria* dividi, aliis divinandum relinquimus) aut ut alteri Eccleſiaſtici Regiminis formæ introducendæ via ſtruatur: Quæ qualiſcunque demum futura eſt, eam *Imperio Monarchico* vel prorſus ἀσύστατον fore auguramur, vel ſaltem tranquillæ, legitimæ & efficaci ejus Imperii adminiſtrationi magis adverſariam, quam modeſtis finibus circumſcriptum *Epiſcopale dominium*.

SECT. V.

De reliquis Fœderis Articulis.

HÆſimus in ſuperioribus Articulis paulo longiùs: qui, quod ad Religionem & Sacra pertinerent, ad nos etiam propiùs ſpectare videbantur. Qui ſuperſunt Articulos leviore pede procurremus: Contenti è plurimis quæ objici poſſent, iiſque (ut nobis videntur) graviſſimis, pauca quædam eorum quæ magis obvia ſunt delibaſſe.

I. In *Tertio Articulo* moleſte nos habet, noſtrum de conſervanda & defendenda Regiæ Majeſtatis

ſtatis perſona & authoritate ſtudium, adjecta illa limitationis clauſula (*in conſervatione & defenſione veræ Religionis & Libertatum Regni*) ita contrahi & in arctum cogi.

Quandoquidem,

1. Nulla officii noſtri hac ex parte limitatio vel in *Juramentis Suprematus* & *Fidelitatis* (quæ Juramenta cum ea limitatione ne Papiſta quivis præſtare recuſaret) vel in *Solenni Proteſtatione*, vel in *Dei verbo* reperitur.

2. Studium noſtrum pro conſervandis *Juribus* & *Privilegiis Parlamenti*, *Regnorumque Libertatibus*, ſine ulla limitatione in eodem Articulo jurandum exigitur.

3. Iſta limitatio *Subditi obſequium* ita in vago, *Regis ſalutem* ita in incerto relinquit: ut quandocunque populo collubitum fuerit debitam Regiæ Majeſtati obedientiam ſubtrahere, deeſſe vel inde non potuerit, quod inobedientiæ ſuæ prætexant.

4. Poſt contractum ex eo quod noviſſime à nobis factum eſt (præſtito nimirum cum hac limitatione Juramento) *imminutæ* ipſo facto ejus quæ Regiæ Majeſtati debetur *poteſtatis & amplitudinis* reatum: importuna admodum res videri poſſet, eodem quaſi halitu ad univerſum terrarum Orbem provocare, *ut atteſtentur Conſcientiis noſtris, nullum nobis eam imminuendi animum vel intentionem affuiſſe.*

5. Videtur eſſe limitata hæc juratio, *fidelitatis in ſubditis Teſtimonium* novæ ſane & ſtupendæ naturæ: quod, ſalvis cuique Religionis ſuæ principiis, poſſet vel pertinaciſſimi *Papiſtæ*, *Hæretici*, aut *Sectarii* conſcientia ſecurè deglutire; non poſſet *Catholici Proteſtantis* conſcientia ſine *aliqua nauſea* deguſtare.

In

II. In *Articulo Quarto*, rogamus ut pauca hæc mature cogitentur.

1. Annon imponat iſte Articulus filio neceſſitatem, ut ſit patris ſui publicus delator, eumque (ſi forte ſit *Incendiarius*, *Malignans*, aut alitercunque ejus generis *malum inſtrumentum*, quale iſtic deſcribitur) ad interitum uſque & mortem perſequatur? Quod ab omni *Naturæ*, *Religionis*, *Humanitatis* jure, videtur eſſe prorſus alienum.

2. Annon aperiatur iſto *Patricidiis*, *Uxoricidiis*, aliiſque id genus nefariis facinoribus lata feneſtra? Cum poſſint Fœderis ſui prætextu *Liberi* Parentibus, *Mariti* Uxoribus, *Cognati* Propinquis, &c. necem ſtruere; ſcilicet ſi *Malignitatis* inſimulare volent eos, qui velut obices ſunt ſuarum cupiditatum; quo conſilia ſua, quantumvis impia, ſacri hujus Fœderis obtentu, facilius & ſecurius adimpleant.

3. Quum ſolenni proteſtatione ad tuendam *Subditorum Libertatem* nos obligaverimus; & Procuratores Plebis Domus inferioris Parlamenti omne *Arbitrariæ poteſtatis* exercitium publica ſua *Declaratione* damnaverint, (quam *Declarationem* in ſingulis hujus Regni Eccleſiis & Capellis & publice legi *juſſerunt*, *& lectam ibidem affigi atque remanere, in perpetuam rei memoriam, & in teſtimonium ſinceritatis & integritatis ſuarum intentionum:*) Annon ſubjectio noſtrique ipſorum, fratrumque & popularium noſtrorum, idque præſtito Juramento, ad quævis ſupplicia perferenda (*ſine lege*, *ſine merito*) pro mero arbitrio Judicum etiam incertorum, (videlicet qui pro data occaſione ad id munus ea vice exequendum, à quibus tamen incertum,

deputati fuerint, nulla prorsus habita *loci, conditionis, fortunarum, existimationis* aut *peritiæ* ratione;) ne capitis quidem supplicio excepto, *modo id ipsis videbitur expedire*, scilicet, (nihil enim amplius in isto Articulo ad noxam requiritur) etiamsi delicti modus tam grave supplicium non mereatur: Annon sit, inquimus, istiusmodi subjectio, *Libertatis nostræ* fœdissima proditio, inque ejus locum *tyrannidis* κατ' ἐξοχὴν *Arbitrariæ* substitutio.

Articuli quinti Summa cum sit, de *Pace & Unione Trium Regnorum* firmanda & conservanda; quam nos omni legitima ratione pro nostro cujusque loco & conditione procurare, & ex officio tenemur, & ex animo cupimus: in eam quidem fœderis partem libentissime nos juraturos profitemur. Nisi quod, III.

1. Nobis nondum videre contigit, proinde nec agnoscere licet, eam, cujus in Articulo mentio fit, *beatissimæ pacis inter* tria *Regna* (Hiberniam enim esse apud eos aliquo in numero confidimus) felicitatem: dum Hibernia bello intestino laborat, & eodem bello altera duo Regna implicita manent.

2. Quandoquidem non potest solidè firmari *Pax*, cujus non sit *Justitia* basis; Justitiæque maxime proprius & adæquatus actus est, *Suum cuique tribuere*: nobis vix credibile est, tribus hisce Regnis firmam & stabilem Pacem restitui posse, nisi ex æquo *Regis, Parlamenti*, atque *Subditorum, Authoritas, Potestas & Libertas* integræ & inviolatæ conserventur; juxta cujusque Regni *Leges* publicas, & indubitatas *Consuetudines*,

ſuetudines, prout pacatioribus retro temporibus, & ante exortas has turbas, uſu receptæ fuerant.

Articulus Sextus conſcientiis noſtris nulla ex parte ſatisfacit.

IV. 1. Quia totus Articulus in *Hypotheſi* fundatur, quam nulla ſolida demonſtratione hactenus firmatam vidimus, *viz. Cauſam hanc*, nempe (ſi rectam ejus vocabuli ſententiam aſſecuti ſumus) hoc mutuæ defenſionis fœdus nuperi belli perſequendi gratia ſuſceptum, *cauſam eſſe Religionis, Libertatis & Pacis Regnorum:* atq; *ad Dei gloriam, Regnorum commodum, & Regis honorem* tantopere ſpectare.

V. 2. Quia, ſi eſſet iſta *hypotheſis* ita manifeſta, ut ei prompte aſſentire poſſemus, non tamen ſatis eſſet in illa præſidii ad conſcientiæ noſtræ ſecuritatem, ut propterea in reliquam Articuli partem tuto jurari poſſet: niſi liquido etiam conſtaret, *Media* ad ejuſmodi cauſæ defenſionem adhibenda eſſe indubie licita. Quum enim non ſint facienda mala, ut inde eveniant bona: nobis nondum perſuaſum eſt ſatis, *Cauſam Religionis, Libertatis & Pacis* ſuſtineri debere, vel *Dei gloriam, commodum Regnorum, & Honorem Regis* iis Mediis promoveri, quæ non ſunt (judicio noſtro) iis Finibus accommoda & opportuna, quæque ſunt omni quod ſcimus Legum divinarum & humanarum præſidio penitus deſtituta.

In ipſa deniq; *Concluſione*, horrent animi quoties cogitamus, à ſingulis fœderatis Deo preces eſſe offerendas, *cæteræ quæque Chriſtianorum Eccleſiæ noſtro exemplo provocentur ad ejuſmodi aſſociationem*

associationem & *fœdus ineundum, quo se à jugo Antichristiano liberent*, &c. In qua Conclusione,

1. Missō quōd. de *jugo Antichristiano*, quo in his Regnis premebamur, & à quo istius seu *Belli* seu *Fœderis* beneficio liberati sumus, nihil quicquam nobis compertum sit: (nisi quis forte ea appellatione *Episcopale Regimen* significari putet; quod eorum qui *Veritatis* & *Charitatis* cultores audire amant, speramus affirmaturum neminem)

2. Nihildum domi deprehendere visi sumus, inter fructus istius Associationis sive Fœderis, tam venustum & amabile; ut propterea sit exoptandum, multo minus precibus expetendum, ut aliæ Christianorum Ecclesiæ nostrum hac in re exemplum imitentur.

3. Imò vero in eam sententiam Deum precari, perinde nobis esse videtur, ac si Deum Opt. Max. *pacis* & *dilectionis Deum* obsecrare velimus,

1. Ut vulso radicitus è Cordibus Christianorum omni pacis & dilectionis studio, toto Christiano Orbe bellorum & simultatum incendia passim grassentur.
2. Ut *Religio Reformata*, cum ipso *Protestantium* nomine universo orbi exosa reddatur.
3. Ut admoneantur Principes Europæi, *Protestantes* durius tractandos; vel etiam potius (si se incolumes esse velint) ditionibus suis penitus exigendos.

4. *Antichristi jugum*, si à legitimis Potestatibus Subditorum cervicibus fuerit impositum, non vi & armis, & divinæ ordinationi resistendo

excutiendum esse censemus, sed Christiana fortitudine (quæ in *veritatis* intrepida *Confessione*, & *Tolerantia Crucis* consistit) perferendum.

SECT. VI.

De Fœderis Sensu, sive Interpretatione, Dubia quædam.

RAtionibus supra dictis ulterius confirmandis, ex his quæ proxime sequuntur observationibus accedit non leve momentum.

1. *Primo*, non potest Juramentum sine perjurio præstari, quod continet in se contradictoria: qua *alteram contradictionis partem necesse est esse falsam.* Fœdus autem istud vel revera continet, vel saltem (quod ad conscientiæ munus perinde est,) nobis videtur, aliquam multas continere *contradictiones.* Inque eis, istas:

1. Unam eandemque Religionem Reformatam *conservare*, id est, non mutare; & *reformare*, id est, immutare, & non conservare.

2. Unam eandemque numero rem, (*viz.* præsentem Ecclesiæ Scotiæ Religionem) simpliciter & absolute *conservare*, & ex hypothesi tamen *extirpare.*

3. *Regimen Ecclesiasticum* in Ecclesiis Angliæ & Hiberniæ legibus constitutum, *ad verbi Dei prescriptum reformare*: & eam tamen Regiminis formam, quam Dei verbo consentaneam judicamus, *extirpare*, ut alia, de qua non ita persuasi sumus ejus vice substituatur.

4. Ex-

4. Extirpandis *hæresibus, schismatis, atque impietati*, seriam navare operam: & *regimen Episcopale extirpare*, ex cujus intermissione præcipuè prædicta mala in tantum excrevisse, cujusque restitutionem atque exercitium, eorundem malorum commodissimum & efficacissimum remedium fore, arbitramur.

5. *Libertates Regni*, sive (ut habent *Protestationis* verba) *libertatem subditorum, cum capitis fortunarumque nostrarum discrimine conservare*: & tamen contra eam libertatem, non istoc modo *Fœdus* & *Juramentum Negativum*, nulla lege imperata in nos admittere; sed & *capita* quoque nostra & *fortunas* aliorum potestati permittere, qui de utrisque *præter jura*, imo & *contra jura*, pro suo arbitrio statuere poterint, duntaxat si ut ita fiat ipsis videbitur *expedire*.

Secundo, permultæ occurrunt in hoc Fœdere *voces* & *locutiones* valde obscuræ, & *sensus ambigui*: in quas jurari non potest cum *judicio*, donec de earum sententia certi aliquid constiterit. Exempli gratia: In primo Articulo; qui sint *hostes communes*? & quæ *optimæ Reformatæ Ecclesiæ*? In quarto; qui sint pro *Malignantibus* habendi? Quoad extendi debeat & possit quod ibidem *de Reformatione impedienda* dicitur? Quod sit *utriusque Regni Judicatorium supremum*? Et alia hoc genus compluria. II.

Tertio, cum inflecti sæpius verba Fœderis animadverterimus, & miris interpretationibus aliorsum quam nobis sonare videbantur incurvari, ut quorundam hominum placitis consiliisque, III.

que, non ſemper optimis, inſervirent: metuendum nobis videtur, ne Fœdus ineundo in eos nos laqueos incauti conjiciamus, unde non ſit integrum ubi voluerimus pedem referre.

I. Ubi enim in *primo Articulo* agitur de Religione in hoc Regno reformanda *Quoad Doctrinam, Cultum, Diſciplinam, & Regimen, juxta Dei verbum & optime reformatarum Eccleſiarum Exemplum*:

1 Reformatio *quoad Cultum*, qua nihil amplius intendi poſſe & ex verbis ipſis, & * publicata *declaratione* ipſorum adducti putabamus, quam accuratiorem aliquam *publicæ Liturgiæ* perluſtrationem; ut ſicubi opus eſſet, *Tranſlationes Bibicæ* emendarentur, in *Officiis* & *Rubricis* quædam immutarentur, aut ad ſummum è *ritibus adiaphoris* aliquot qui ſcilicet parum eſſent ad guſtum populi ex quadam συγκαταβασει prudenter ſummoverentur) exiit tandem in meram *totius formæ* Legibus conſtitutæ *abolitionem*: nullâ interim aliâ, quæ in ejus locum ſuccederet, certâ formâ ſubſtituendâ.

* *Proceres & Plebs declarant ſe Eccleſiaſticæ Liturgiæ juſtam ac neceſſariam reformationem intendere, nec aliquid in eo tollere niſi quod malum fuerit, & merito offendere poſſit, aut quod ſaltem minus neceſſarium fuerit & oneroſum.* Declar. 9 Apr. 1642. Exact. Collect. pag. 135.

2. *Diſciplinæ & Regiminis*, quam jamdiu parturiunt *Reformationem* (quantum ex ſignis earum rerum quæ hactenus geſtæ ſunt divinare fas eſt) ea nec conſona nobis videtur *Dei verbo*, nec eſt certe *cujuſvis Eccleſiæ*, optimæ peſſimæve, à mundo condito, (quod ſcimus) *exemplo* conformis.

In

In *Articulo secundo*, minor profecto nos tenuisset & dolor & metus, si *Papismi, Hæresis, Schismatis, & Impietatis* extirpationem paribus studiis, celeritate, animorumque & nervorum contentione agitari vidissemus, atque *Prælaturæ* & ejus rei, quam *Superstitionem* si placet vocari volunt, extirpationem agi vidimus. Cæterum cum animadvertamus ex una parte, *Prælaturæ* & *Superstitionis* tollendæ obtentu, quorundam hominum præmaturam satagentiam, in *redditibus Ecclesiasticis* & *vasis sacris* (Superstitionis non alio nomine reis, nisi quod alicujus pretii sint) inuncandis & convertendis; ex altera parte ferocium istorum Reformatorum, in *hæresi, schismate & impietate* (ut minoris compendii rebus) extirpandis, miram lentitudinem & supinam indiligentiam, ut in illo opere ferveant, in hoc frigeant: Dissimulare profecto neutiquam valemus mentis nostræ suspicionem, *habuisse* Fœderis hujus Architectos aliud quidpiam *ob oculos*, præter ea quæ initio *Præfationis* ab eis memorata sunt: & in hoc Articulo latitare aliquid, quod *Scrilegio* tam sit affine, ut tutissimum esse putemus ab eo utcunque abstinere. 2.

Ad *Articulum tertium* quod attinet. 3.

1. Etsi quo quidque eorum quæ ibi recitantur ordine collocetur, nobis videri posset alias magni nec momenti res, nec periculi: postquam tamen (in oratione sua Parlamentaria) *Chalonerus* cum aliis, tanti eam rem fecerint, ut inde argumentum extuderint; ex eo probare conati, *Regiæ personæ & authoritatis* defensionem, conservationi *Jurium & Privilegiorum Parlamenti*,

lamenti, & *Libertatem Regni* posthabendam esse, quod hæc in Fœdere * priorem locum obtineat, illa posteriorem: Condonabunt nobis, uti speramus, omnes boni, si in illa Fœderis verba ita intellecta jurare pertimescamus. Præsertim si cogitent, si obtinere debeat argumentum à mero ordine ductum, non minus validè ex adversa parte deduci posse, *Regis Personam*, *Dignitatem* & *Statum* primo loco tuenda esse, altera illa secundo tertiove: nimirum sic postulante eo ordine, quo in *Protestatione* recensentur. Unde etiam ulterius sequetur quum *Protestatio* illa hoc *Fœdere* antiquior sit, validiorem esse illius quam hujus obligationem: quia *Obligatio prior semper præjudicat posteriori.*

* *Unde liquidissime constat Jura & Privilegia Parlamentorum, & Regnorum Libertates, esse primo loco conservanda.* Answ. to Scottish Papers, 18. Nov. 1646. pag. 21.

2. Quandoquidem aliquos noverimus ad Fœdus hac ex parte suscipiendum eo facilius adductos fuisse, quod diceretur illa *Limitatio (in conservatione & defensione veræ Religionis, & Libertatum Regnorum)* non esse exclusive intelligenda; quoties tamen animadvertimus confessum *domus* inferioris Parlamenti *in responsione sua ad quædam Scotorum scripta*, hanc Limitationem † aliquoties urgere, ut clausulam in primis necessariam, & sine qua *Regiæ Personæ* & *Authoritatis defensio* ne nominanda quidem sit; absterreri nos par est ab hoc *Articulo Fœderis*, hoc saltem sensu, admittendo.

† *Observamus vos Regiæ defensionis bis meminisse ex verbis Fœderis, omissa utrobique illa clausula*, IN CONSERVATIONE, &c. p. 39, 40. —— *Summi momenti clausula, sine qua reliqua articuli pars citari non debet*, p. 56.

*

3. Maxime

3. Maxime cum in nuperrime edito libello rotunde asseratur, Regem ob non conservatas uti debuit Regni libertates, &c. in *Tyrannum* degenerasse & *Regem esse* desiisse: proinde & *Subditos* ejus desiisse esse *Subditos*, nec ei Observantiam aliquam ultra debere. Quam *Assertionem* cum ex animo detestemur, ut in Suppositione *falsam* & *calumniatricem*, in illatione vero *Seditiosam* & *Diabolicam*: absit ut in hæc verba juranda, tam impiæ assertioni vel in minimo faviisse videamur.

Sed enim *Quarti Articuli* de malignantium, &c. punitione verba, meminisse piget, & recogitantibus horrescunt animi quanta cum audacia in atrocissimorum facinorum patrocinium inclinarint, cum alii aliter, tum is maxime, qui edito sub † *Correctoris* titulo libello, *Chaloneriancæ orationis* defensorem agit. Is γυμνῇ τῇ κεφαλῇ Parlamenti utriusque domus Confessui denunciat, teneri eos virtute Fœderis (qua nimirum parte *malorum se instrumenta ad dandas commeritas pœnas adducturos* sposponderunt) Regem & universam Regiam sobolem funditus delere: nec posse idonea aliqua ratione defendi. *Straffordium & Cantuarienſem* ob *Delinquentiæ* (quod vocant) crimen jure capite plexos, quamdiu *delinquentium Coryphæum* permittant esse impunitum.

† *The Corrector of a Speech without Doors.*

SECT.

SECT. VII.

De Salvis sive Effugiis.

HAbent tamen viri, quam nobis licet esse, aliquanto prudentiores; quibus se adversum scrupulos prædictos universos vel saltem gravissimos tueantur, sua quædam σοφὰ φάρμακα & Effugia. Sed quæ post debitum examen non deprehendimus esse ejusmodi, ut in eis tuto acquiescere possint conscientiæ nostræ.

Primum κρησφύγετον generale est: *posse quemlibet in verba Fœderis jurare sensu proprio.* Atqui in juramento promissorio ἐπαοιδῷ, in quo adimplendo & aliorum ratio habenda sit, id nullatenus videtur admittendum: sive *Rem* ipsam intueamur, sive quod inde oriri possit *scandalum*.

Imprimis *Res ipsa* aperto repugnat,

1. *Juris jurandi fini & usui.* Cui nisi adsit simplicitas, non potest in *veritate* & *justitia* jurari: nec inserviet tale Juramentum terminandis litibus, & *tollendæ contradictioni*, qui Juramenti finis proprius est. *Heb.* 6.

2. *Fini Sermonis* proprio. Deus enim hominibus usum Sermonis eo fine concessit, ut esset animorum interpres. Ergo oportet, sicut in omni conversatione & contractibus, ita vel maxime ubi Juramenti intervenit fides, sic uti Sermone ut ii quorum interest animi nostri sensa ex verbis intelligant.

3. *Fini*

3. *Fini istius ipsius Fœderis.* Quæ cum sit stabilis inter partes conjunctionis assecuratio, ut ex mutuis promissis confirmatior sit invicem mutuæ defensionis & auxilii fides: si cuique liberum fuerit *suo sensu jurare*, nempe uni hoc sensu, alteri diverso; nihilo major erit inito jam fœdere, quam nondum inito fuerat, mutui auxilii certitudo.

4. Solenni denique *professioni cujusque fœderati.* Qui in ipsius formulæ conclusione, disertis verbis pronunciat, idque *coram Deo Opt. Max. omnium cordium scrutatore, se in illud fœdus jurare cum sincera intentione id ipsum adimplendi*, &c.

Quin & *scandalum* hic oritur non leve, data adversariis Religionis nostræ infamandi eam occasione, objiciendique,

1. Id ipsum à nobis fieri, quod in *Pontificiis* damnamus: *viz.* eludi Juramentorum fidem Jesuiticis *æquivocationibus* & mentalibus *reservationibus.*

2. Tremendum Dei nomen in vanum assumi, & *Juramenta* nobis rem ludicram esse: quibus quod *uno sensu* hodie juratum est, cras alio sensu, quod ei plane contrarium sit jurare licebit.

3. Omnino verissimum esse, quod *Presbyterianis* specialiter à * *Jesuitis* pariter & † *Sectariis* * *Hæretici nec Deo, nec hominibus servant fidem* —— *Speciatim hoc addo, Calvinistas in hac re deteriores esse Lutheranis. Nam Calvinistæ nullam servant fidem. Jura, perjura* —— *Lutherani moderatores sunt*, Becan. 5. Manual. Controv cap. 4. num. 4. & 6. † —— *Invenire juramenta & fœdera, in eisdem pro libitu suo dispensare, pii, Presbyteri instar Jurare & Pejerare* —— Arraignment of Perlecut. in Epist. Dedic.

objicitur

objicitur; Lubricam esse fidem Protestantium: quia aliud *verbis* palam prolatis, aliud *sensu* intus in pectore reservato, jurare sibi licere putant.

II. *Secundum κρησφύγετον* est etiam generale: Posse jurari cum adjecta tali aliqua clausula, *Quatenus licite potero*; *Quatenus Dei verbo & Legibus Regni consentaneum est*; *Salvis Juramentis prius à me præstitis*, &c. Verum enimvero,

1. Crassam hanc Dei illusionem, ab eo tantum abesse ut nos *perjurii* crimine liberet, arbitramur, ut potius novo nos crimine implicet, fœdæ scilicet & execrandæ *hypocrisis*.

2. Nobis pariter hoc absurdum videtur (posito quod sit res ipsa alias & ex se illicita) ac siquis juraret, se *homicidium*, *furtum*, *adulterium*, *perjurium*, aut aliquid peccati genus, *quatenus licite poterit* admissurum.

3. Si in ejusmodi *Salvis* acquiescere posset Conscientia; liceret nobis libera conscientia non solum proposito jam Fœderi consentire, sed & *Concilii Tridentini* decretis, vel etiam *Turcarum Alcorano* subscribere, & ad utriusvis observationem defensionemque Juramento nosmet obligare; nimirum adjecta clausula, *Quoad licebit*; *Quatenus cum Dei verbo congruunt*; *Salva fide Christiana*, *& voto in Baptismate emisso*, &c.

III. *Tertium κρησφύγετον Articulum secundum* peculiariter respicit, qua parte *de Regimine Prælatico extirpando* agitur. Scilicet intelligendum esse Articulum de toto Hierarchia Ecclesiastica *collective* sumpta & *in sensu composito*. Ita ut si totendis solum

ſolum *Apparitoribus* alteriuſve cujuſvis (quantumlibet infimi) ordinis Officiariis ab illa Hierarchia quomodolibet pendentibus, opera daretur, ſalvo interim *Epiſcopatu*; data tamen ex Articuli Sententia fides utcunque exolveretur.

1. Atque Fœderis iſtius nec *Latores* verbis, nec *Delatores* factis ſuis aliquod animi ſui vel leve indicium dederunt, unde veriſimile fiat, ex ipſorum Sententia ad perimplendum quod hic juratur nihil ulteriùs à jurante poſtulari.

2. Quin potius exiſtimandum videtur, (quantum ex effectibus de cauſis judicari poteſt) id illis fuiſſe conſtitutum, ut *Univerſa Hierarchia Eccleſiaſtica* cum ſingulis ejus membris radicitus extirparetur. Nam,

(1.) Primò de Fœdere contrahendo conſilium, aut *Scotis* authoribus initum, aut à noſtris ad promerendam *Scotorum* gratiam & auxiliares copias ſuſceptum fuiſſe, nulli dubitamus. Omnino ergo debuit eam ſententiam continere, quæ *Scotorum* votis & voluntati eſſet conſentanea. *Scotorum* autem quæ fuerit mens, cum ex ipſorum publicatis * ſcriptis ſatis appareat, non patitur ratio ut credamus, ex ſublatis *Apparitoribus* aut alia re qualibet, abſque extirpato penitus Epiſcopatu, eorum expectationi ſatisfieri potuiſſe.

* *Vinculo Fœderis utriuſque domus Parlamenti conſeſſus, multaque millia Regiorum, in Anglia & Hibernia Subditorum, pariter ac nos Regiminis Epiſcopalis in Regno Scotiæ erectionem impedire obligantur. Similiter & nos æque ac illi, ejuſdem in Anglia & Hibernia extirpationem conari obligamur.* Declar. Scot. ad Ordines Belgii 5. Aug. 1635. citat. in Anſw. to Scottiſh Papers, p. 23.

2. Quin

(2.) Quin etiam quæ poſtquam hoc Fœdus initum attentata ſunt, ut ſc. authoritate Ordinationis utriuſque Conſeſſus Parlamenti, *Epiſcoporum Poteſtas omnis & Redditus*, atque adeo ipſum *Nomen* & (ſi fieri poſſet) Membra penitus tollerentur: triſti documento ſunt, quæ fuerit eorum in iſto Articulo mens, quod conſilium.

IV. *Quartò*, ad ea quæ à ſuprema authoritate Regia, & Subditorum officio petuntur argumenta, *duplici modo*, reſpondent; ſed neutra reſponſio nobis ſatisfacit.

1. Aiunt *primò* (quæ nobis nova videtur & ſubtilis admodum Theologia) *Protectionem* & *Subjectionem* in mutua invicem relatione conſiſtere: proinde cum Rex jam *Protectionem* nobis ultra præſtare non valeat, nos viciſſim *Subjectionis* vinculo non ultra obligari. Sed enim cogitandum erat,

1. *Jus Subjectionis* à *Protectionis jure* ortum eſſe, & ad ipſum referri; non poteſt autem ad *protegendi actum* ſive exercitium. Ex quo utroque Jure, utraque pars ad ea præſtanda quæ ſui ſunt muneris obligantur: *Subditi* ſcilicet ad *obtemperandum* Regi, *Rex* ad *protegendum* Subditos. Quæ obligatio ut ei incumbit, ex officii conſcientia, ubi id ipſum in ejus poteſtate fuerit, præſtanda: ſic quæ iſti obligationi relative reſpondet obligatio, nobis incumbit ex officii conſcientia itidem præſtanda, ubi id ipſum in noſtra poteſtate fuerit. Illius ergo impotentia ad id præſtandum quod ſui muneris eſt, nos obligatione il-

id faciendi, quod & debemus & possumus, non liberat.

2. Imo etiamsi *Rex protectionem* nostri, cum tueri nos posset & deberet, immemor officii sui negligeret: non tamen ex eo neglectu, quantumvis voluntario, solvi vinculum illud quo tenemur in conscientia id quod nostrarum est partium fideliter præstare. Quanto ergo minus putandum est, nos à *Subjectionis* obligatione liberari, cum is à nostræ *Protectionis* impediatur, culpa non sua, sed aliena, nec *voluntatis* defectu, sed *potestatis?*

2. Aiunt *secundò*, (in quo tantum non triumphare videntur nonnulli) *Parlamentum* supremum esse Regni tribunal; Regem ubicunque *personaliter præsentem*, præsumi tamen semper in *suprema illa Curia* (ut & in aliis *inferioribus Curiis juridicis*) *præsentem* adesse, *virtualiter*, & per præsentiam potestatis; quod igitur ab Ordinum Conventu in Parlamento fit, non *sine Rege*, sed *ab ipso* factum censeri debere.

Sed petitâ primo loco imperitiæ veniâ, si indoctis formularum & apicum juris (quæ sunt extra sphæram studiorum nostrorum) aliquid forte exciderit improprie aut incommode enunciatum; venia proximè petenda est, tantisper ut nobis liceat idem sentire quod prius, quoad intellectui nostro liquidum fiat Regem ibi præsentem esse *præsentia potestatis*, sicut sensui nostro liquet eum ibi non esse præsentem *præsentia Corporis*. Quod sane (quantum pro ingenii nostri & experientiæ modulo judicando sumus) nunquam

nunquam efficere poterunt, quæ hactenus in eam rem dicta reperimus.

V. Ad *Præsentiam* enim quod attinet,

1. Majorum nostrorum perpetua quadam traditione imbuti sumus ea fide ut credamus * ad Leges condendas *assensum Regis actualem* simpliciter esse necessarium, & non virtualem assensum solum, qui scilicet in utraque domo Parlamenti inhærere putetur. Alias Regii *Suffragii Negativi* quis poterit esse usus? Aut quorsum opus esset in Lege roganda † *Regium Assensum* expectari, si absque tali ejus assensu totum negotium non minus valide confici posset.

*Sic olim habebant antiquæ Legum & Actuum Parlamenti formulæ, *Rex vult, mandat, præcipit, sancit, concedit*, &c. *assensu Parlamenti*, Vide Stat. usque ad c. Hen. 4. Exinde sic. *Rex de consensu Baronum Spiritualium & Temporalium, & ad instantem petitionem plebis hujus Regni, constituit*, &c. Vide Stat. 21 Hen. 4 ad 1 Hen. 7. Exemplum istiusmodi petitionis Plebis v. 1 Ric 3. cap. 6. *Orat Universitas plebis in præsenti Parl. congregata quatenus*, &c —— *Placeat igitur Celsitudini vestræ de consilio & assensu Baronum*, &c. —— *in hoc præsenti vestro Parlamento congregatorum*, & *authoritate ejusdem constituere, &c.*

Nulla Billa est Actus Parlamenti, Ordinatio vel Edictum Juris, etiamsi Consessus utriusque Domus in eam unanimiter consentiat, donec Regio assensu comprobata fuerit. Antient Customs. p. 54.

Assemblée de ceux troys Etats est appellé un Act de Parlament: car sans tous troys n'est aucun Act de Parlament. Finch. Nomotechn. fol. 21. b.

Concedimus, nullos Actus Parlamenti completos esse, vel formaliter obligare sine assensu Regis. H. P. Answ to Dav. Jenkins, p. 6.

† *Quod si Majestati vestræ placuerit Regiæ Majestatis vestræ assensu ornare, sine quo nec perfectum & completum esse potest, nec* &c. —— Stat. 1. Jac. cap. 1.

2. *Statuto

2. * Statuto provisum est, *Regium absentis assensum alicui Billæ* sive schedulæ *propositæ sub Magno suo Sigillo significatum*, ad omnem Juris effectum non minus validum fore, quam si coram & personaliter præsens adesset. Manifesto argumento, ad effectum Legis ferendæ, *Regiam Potestatem* in Comitiis Parlamentariis non præsumi posse realiter esse præsentem: nisi quatenus Rex vel *in propria sua persona* coram & corporaliter adest, vel absens præsentiam suam supplet per *delegatos* quosdam (sive *Commissionarios*) suos Magni Sigilli authoritate ad hoc deputatos. Quævis alia *præsentia realis* ænigmatis instar est, *Transubstantiationis* monstro haud absimilis; spectrum scilicet & phantasma, & quod scenæ serviat, excogitatum potius quam vel iis ipsis creditum, quibus utile est ut credatur.

* v. Stat. 33 H. 8. c. 21.

3. De *virtuali* ista Regis in Consessu utriusque domus Parlamenti *præsentia*, quamprimum nobis vel ex *Brevibus Summonitionum*, (i. e. Rescriptorum Regiorum quorum virtute Membra utriusque domus respective convocantur formulis;) vel ex receptis & agnitis *Regni Legibus*; vel ex constanti Majorum nostrorum prisci & recentioris ævi *judicio & praxi*, vel ex Regiæ mentis per suum aliquod *rescriptum* clara significatione, constare contigerit, tum demum nos eam, uti par est, prompte & alacriter agnituros pollicemur.

Illud vero alterum argumentum, quod ab *aliorum Tribunalium analogia* ductum est, in quibus semper *Potestas Regia* præsumitur esse virtualiter præsens; nobis sane (salvo peritiorum judicio) videtur esse non multum efficax.

1. Primo enim, Argumenta loci Topici *à Comparatis* infirma fere ſunt, multiſque fallentiis & exceptionibus obnoxia; ita ut niſi inter res comparatas (quod non ſæpiſſime fit) in omnibus ad collationem rite inſtituendam requiſitis ratio ſit uſquequaque, par nulla ſit probatio. *Conſtabulario* alicujus villulæ licere ferunt, quod *Juſticiario ad pacem* non licet: & *Seneſchallo* exigui Manerii Jus habet deferendi Juramentum, quod Juris *inferiori Parlamenti domui* competere negant.

2. Deinde quod *Curia Parlamenti* ſupremum Regni Tribunal dicatur & ſit, id *Regiæ* ibidem *Præſidentiæ* jure factum accepimus: ut qui ſit * ſupremus in ea Curia Judex. Membra vero utriuſque Domus ipſius ad ſummam non niſi *Conſiliarii*. Quæ ſi ita ſint, inter Parlamentum & alia Tribunalia, ratio diſcriminis ex his quæ ſequuntur facile conſtabit.

* *Dominus Rex habet ordinariam Juriſdictionem, dignitatem & poteſtatem ſuper omnes qui in Regno ſuo ſunt.* —— *Ea quæ Juriſdictionis ſunt & pacis ad nullum pertinent niſi ad Coronam & dignitatem Regiam nec à Corona ſeparari poſſunt.* Bracton citat. Stamford, lib. 2. cap. 2.

Primo, *Inferiorum Tribunalium Judices*, ſunt à Rege deputati, omniaque ut ipſius *Miniſtri & Vicarii* ejus nomine & authoritate faciunt. In illis itaque Curiis (quæ ſunt *Miniſterialis* tantum & *Vicariæ Juriſdictionis*) ſufficiat ut Rex ſit præſens *præſentia poteſtatis ſuæ*; nec enim neceſſe eſt ut ſit ibi perſonaliter præſens, ubi nullus eſt perſonalis ſui ſuffragii neceſſarius uſus: At in *ſuprema Curia Parlamenti*, in qua Rex ipſe ſupremus Judex pro Tribunali ſedet, ſuo ipſius nomine & immediata

mediata authoritate omnia tranſigens, poteſtas ejus non poteſt præſumi *realiter* eſſe præſens ſine aut actuali *præſentia perſonæ ſuæ*, aut *virtuali* ſaltem ejuſdem *repræſentatione* magno ſuo ſigillo atteſtata.

Secundo, *Inferiorum Tribunalium Judices*, quibus omnia Regio nomine & authoritate peragenda ſunt, Regi propterea de jure in ſuis Curiis rite adminiſtrando, fidem ſuam ſolenni Juramento obligant. Nec enim ibi ſedent jus dicturi aliquo proprio ſuo jure, ſed Jure fiduciario & à Rege ſibi delegato, ὡς ἐπ' ἀυτῆ πεμπόμβοι: Qua de cauſa *Regii Judices* dici ſolent, & *Regii Miniſtri*. At in *Suprema Curia Parlamenti*, Proceres & procuratores Plebis Regi ſupremo judici, quaſi in Concilio aſſident, de arduis Regni negotiis pro communi utilitate conſilium ſuum Regi ubi opus eſt impenſuri: qua de cauſa non *Judices Regii*, ſed *Regium Concilium* audiunt. Habentque ſua utrique propria & peculiaria Jura & Privilegia, tam inter ſe, quam à Juribus Regis diſtincta & diviſa. Unde fit ut ſint tres quaſi diſtincti *Gradus*, ſive * ut à paucis Annis (hoc ſolo uteremur ſenſu) dici cœperunt † *Ordines* vel *Status*, REX, PROCERES, PLEBS. Quorum ordinum quoniam Regni ſupponitur eſſe quilibet ſuorum Jurium optimus cenſetur, ſed omnium Ordinum, totiuſque adeo *Regni Caput* habitus eſt ſemper: Tres vero *ordines* ſive *ſtatus Regni* ſunt, Clerus, Nobilitas & Plebs. *Nos Regiæ veſtræ Majeſtatis*— ſubditi (*viz.* Domini Spirituales & Temporales, & Procuratores Plebis) *repræſentantes*, *tres* (Ordines ſive) Status Regni veſtri Angliæ, Stat. 2. El. c. 3.— Status Cleri è præcipuis Regni Statibus unus. Stat. 8. *Eliz.* cap. 1.

* Etenim in jure noſtro *Rex* in nunquam Ordinibus

† *Finch* ſupra ad Lit. d.

cuſtos & conſervator) æquum eſt ut ſinguli, & debitis ſibi privilegiis gaudeant, & intra debitos ſe limites contineant. Quod ſi cujuſvis *trium ordinum poteſtas* in duobus reliquis præſumeretur eſſe *virtualiter præſens*; non poſſet is *Ordo* prohibere, ne ſibi juribuſque ſuis ab illis fieret præjudicium. Quod toti Reipublicæ tandem foret exitiale, cum pendeat totius ſalus & incolumitas, ex ſingularum principalium partium vigore, juriumque & privilegiorum ſingulis debitorum conſervatione: ut ſc. ſua ſingulis Ordinibus Jura (*Regi, Proceribus, Plebi*) integra maneant & inconcuſſa.

III. *Tertiò, Inferiorum Tribunalium Judices*, eo quod vicaria tantum eaque *mere Judiciali poteſtate* prædiți ſunt; in Juriſdictionis ſuæ exercitio definitis propterea limitibus, quos ipſis excedere ſit nefas, circumſcripti ſunt: hinc, latis à Principe *Legibus*; illinc, latis à ſe *Sententiis*. Ita ut in jure dicundo, nec eis liceat à conſtitutis *Legibus* recedere, nec *placita* ſua revocare. At *Suprema Curia Parlamenti* (virtute ſupremæ illius poteſtatis, quæ Regi Curiæ Præſidi inhæret) non *Judiciali* modo, ſed & *legiſlativa* poteſtate prædita eſt, nec ullis humanis definitionibus ita concluſa eſt, ut non ei liceat cum *leges* ipſas, tum ſua *placita* pro Jure & arbitratu ſuo immutare, atque revocare. Regius itaque *conſenſus perſonalis* non eſt in illis Curiis neceſſarius, ubi ex earum *legum* præſcripto, quibus ferendis Rex jam ante conſenſum ſuum præbuit perſonalem, omnia gerenda ſunt. Cæterum ut validus ſit aliquis poteſtatis Actus, *præter, ultra, ſupra*, vel *contra conſtitutas leges*; ab iſtarum rerum peritis edocti ſumus (& profecto nobis videtur

tur ſanæ rationi valde conſentaneum) Regium conſenſum perſonalem eſſe ſimpliciter & abſolute neceſſarium. Siquidem eſt omnis ejuſmodi Actus exercitium poteſtatis *Legumlativæ* potius quam *Judicialis*. Et communi omnium Gentium uſu atq; conſenſu receptum eſt, nullum *Legiſlativæ poteſtatis* Actum in aliqua communitate validum eſſe, niſi ab ea perſona ſive cœtu confirmetur, qui ſit *totius Communitatis* caput, & penes quem ſit *ſummum* in eo populo *Imperium*. Summum autem Imperium in hoc Regno penes *Regem* eſſe, tam eſt extra omnem controverſiam, ut cum in communi ſermone, tum in ipſis Juris paſſim formulis Rex ubique audiat * *Supremus Dominus Rex noſter*, & in Juramento Suprematus conceptis verbis profiteri jubeamur, *Majeſtatem Regiam ſolam eſſe ſummam Moderatricem hujus Regni*. Permittimus itaque aliorum Prudentiæ, ut ſerio exiſtiment quanta mala, quæ pernicies publicæ rei inde creari poſſent, ſi uniuſcujuſve *trium Ordinum* jus & poteſtatem à reliquorum utrovis vel utroque contingeret abſorberi, atque ſub *poteſtatis* Judicialis nomine & obtentu, reipſa tamen *poteſtas Legumlativa* & *Imperialis*, ab uno vel utroque (reliquo excluſo) exerceretur.

* *Corona Angliæ ita libera ſemper fuit, ut ſub nulla Terrena poteſtate unquam fuerit, ſed immediate ſub Deo in omnibus ad Regalitatem dictæ Coronæ ſpectantibus*, Stat. 16. Ric. 2. c. 5. *Omnis ſub eo eſt & ipſe ſub nullo niſi tantum ſub Deo. Parem autem non habet Rex in regno ſuo, quia* ——— *Item nec multo fortius ſuperiorem aut potentiorem habere debet, quia ſic eſſet inferior ſuis Subjectis.* Bracton Centenar. 1. Rubr. 36 *Cui αὐτοκρατοριλω Legibus ipſis Legum vim imponendi poteſtatem Deus dedit*, Finch. Nomotechn. In Epiſt. dedicat. ad R. Jacobum.

Quartò, cum ſit omnis *Juriſdictio*, & *Judicialis Poteſtas* originaliter in *Rege* velut in *Fonte* & *Radice* (qui propterea Juris noſtri ſcriptoribus * *Fons juſtitiæ* appellatur & non in alia quacunque Perſona vel Cœtu, niſi per derivationem ab illo Fonte: videtur nobis res manifeſta, neque *Judices Inferiorum Tribunalium* Miniſterialis & Vicariæ Juriſdictionis, neque *conſenſus Procerum & Plebis* in Suprema Curia Parlamenti, vel conjunctim vel diviſim, *Jus* aliquod ſive *Juriſdictionem* in Subditos hujus Regni exercere oportere, quod non plane conſtiterit fuiſſe ipſis *à Rege* collatum, permiſſum, aut alia aliqua emanatione legitima derivatum. Nec legitime derivatum cenſeri poteſt, niſi quod aut ex formis *Regiorum Diplomatum, Brevium, aliorumve Reſcriptorum*; aut ex receptis, & Notoriis Regni, vel *Legibus ſcriptis* expreſſo, vel *non ſcriptis conſuetudinibus* tacito Angliæ Regum Conſenſu ratificatis & confirmatis, appareat fuiſſe *Regia* authoritate conceſſum. Quæ *Leges, Conſuetudines. & Reſcripta*, cum ſint omnium *Jurium* & *Juriſdictionum* cuilibet eorum reſpective competentium juſti quaſi Carceres & Cancelli; nobis nondum ſatis demonſtratum eſſe profitemur, vel ex *Legibus & Conſuetudinibus* hujus Regni, vel ex formulariis eorum *Brevium*, ſive *Reſcriptorum* quibus Membra Parlamenti convenire jubentur; *Conſeſſum duorum Ordinum*, alterum

* Bracton & alii -- *Bello Legum immutationem aliqua ex parte intendere, eſt Bellum contra Regem concitare, & conſequenter læſæ Majeſtatis crimen ex Stat. 25. Edw. 3. eo quod Regis Leges ſunt. Il e fons eſt unde per varios ſuos canales ad Subditos derivantur.* Saint-John in his Speech concerning the Earl of Strafford, pag. 12.

amboſve

amboſve jus habere, & Authoritatem ſine Rege *ſtatuendi, jubendi*, vel *tranſigendi*, ſed una *cum Rege ſuper arduis* Regni Negotiis* *Colloquium habendi, tractandi, & Conſilium impendendi.* Unde etiam factum exiſtimamus, ut in Supplicationibus, Remonſtrantiis, & Declarationibus, ſuis, aliiſque publicis Scriptis, *Magnum Regis Concilium*, ſe paſſim appellare ſoliti ſunt. Sunt autem *Leges* illæ, *Conſuetudines & Reſcripta* (noſtro quidem Judicio) Loci Topici, maxime proprii & idonei, è quibus ampliſſimorum conſeſſuum utriuſque Domus juſta Authoritas demonſtrative & cogenter colligi poteſt; & non exiles eæ, atque incertæ deductiones, quas ex Analogiarum quadam ſpecie, & inſtituta rerum ſimilium diſſimiliumque comparatione elicere forraſſe poterit, vel etiam extorquere, humani ingenii importuna ſolertia.

* *Et ibidem nobiſcum Colloquium habere, tractare-- ſuper dictis negotiis tractatur, veſtrumque conſilium impenſus--* Breve Summonit Magnatibus, *&c.*

SECT. VIII.

De Juramento Negativo.

Juramentum Negativum ſubveremur ut à nobis præſtari poſſit.

Non prodita ea libertate, ad quam tuendam, & *Juramenti & Officii* vinculo jam ante obligati ſumus. Cui Libertati adverſari arbitramur impoſitam Subdito, *ſine Lege* jurandi neceſſitatem.

† *Tenetur quilibet Subditus virtute Ligeantiæ ſuæ ad ſervien-dum & auxiliandum*

Non abjurata † nativa *Subditorum Ligeantia* (ſive fidelitate) violatiſque *Supremat*us & *fidelitatis* Juramentis, à nobis prius præſtitis. Quibus omnibus ad Regem, quantum in nobis eſt, defendendum obligati, jurare nunc jubemur (idque ex animo) nos eum nolle defendere, vel ei opem ferre.

Principi ſuo & Domino Supremo, omni tempore quoties opus fuerit, Stat. 11. Hen. 7. cap. 18.

Non imminuta plurimum (contra verba Fœderis Articulo tertio) *Regiæ Majeſtatis juſta poteſtate & amplitudine*, agnoſcendo ſc. in conſeſſu utriuſque Domus Parlamenti poteſtatem Regiæ poteſtati oppoſitam. Quum profiteamur nos neutiquam intelligere poſſe, quî poſſit in hoc regno *Poteſtas* aliqua legitime exerceri, quæ non ſit *Regiæ Poteſtati* ſubordinata.

SECT.

SECT. IX.

De Ordinationibus ad Diſciplinam (Eccleſiaſticam) & *Directorium* (*Cultus publici*) *ſpectantibus.*

IMprimis *de utriuſque conjunctim.* Non certum eſt poſſe nos ſine peccato, *Ordinationibus* Conſeſſuum utriuſque Domus parere, Regio conſenſu nondum comprobatis.

1. Præſertim eis, quæ non ſolum *Legibus* hujus Regni, & *Statutis*, unanimi *Regis, Procerum, & Plebis* in Parlamento conſenſu ſtabilitis contraria imperant.

2. Verum etiam ejuſmodi *Leges & Statuta* reſigere & in perpetuum abrogare profitentur: cum enim *ejuſdem ſit poteſtatis deſtruere, cujus eſt conſtruere*, nobis nondum perſuaſuum eſt, inferiori poteſtati licere, quod à ſuperiori poteſtate legitime factum eſt, reſcindere & adnullare.

3. Maxime cum * tota *Poteſtas Juriſdictionis* circa res Eccleſiaſticas expreſſiſſimis Legis verbis *Imperiali hujus Regni Diademati in perpetuum conjuncta ſit & annexa.* Et cujus Capitis ſit illud Diadema geſtare, nemini ſubdito fas eſt ignorare.

* Vide Stat. 1. Eliz. c. 1.

Proxime, quod ad *Diſciplinam Eccleſiaſticam* attinet;

1. Si *Diſciplinæ* appellatione contineatur & *Regimen Eccleſiaſticum*, non poſſumus Ordinationi ea de re parere, niſi extirpandæ veneran-

dæ

dæ Antiquitatis regiminis formæ conſentire velimus. Quæ ſub quibuſcunque Temporum converſionibus, religioniſque in hoc Regno mutationibus, per omnes tamen Seculorum ſucceſſiones non modo inviolata perduravit, ſed publicis quoque *Regni Legibus* firmata, *Regumque Chartis*, Diplomatis & dotationibus ornata fuit. Ampliſſimo ſane Teſtimonio, eam Regiminis formam, & *Adminiſtrationi Civili, & libertati Subditorum*, accommodatiſſimam, communi hominum judicio ſemper eſſe habitam. Quam etiam ſinguli *Reges Angliæ* continua ſerie ſibi invicem ſuccedentes, ſub Regni ſui initium, ſolenni præſtito Juramento conſervaturos ſe & propugnaturos polliciti ſunt. Cujus denique continuationem * ob rationes ſupradictas ex animo cupimus & exoptamus.

* Vide ſupra Sect. 4.

2. Quod ſi reſtrictius aliquanto accipiatur *Diſciplinæ* vocabulum (prout in ſecundo Fœderis Articulo, ubi *Regimini* contradiſtinguitur, accipitur) adhuc tamen erit, quod nobis non uſquequaque ſatisfaciat: *viz.* permitti tot hominum (eorumque fortaſſis imæ ſortis plurium) arbitrio, Chriſtianorum non malorum myriadas à *S. Cœnæ* participatione arcendi poteſtatem. Auſteritatis genus nullo quod ſcimus Dei mandato præceptum; ſed quod potius & regulis *Prudentiæ* ac Chriſtianæ dilectionis in genere & in ſpecie *B. Pauli Conſilio* atque *Exemplo* repugnare videtur. Is enim in Eccleſia errorum & corruptelarum, qua in *fide*, qua in *moribus*, refertiſſima, poſtquam † de *excommunicando* viro quodam ſingulari, qui cum magna Chriſtiani nominis infamia inceſtam ſine pudore vitam uſque agebat, mandaſſet; ſufficere tum ratus

† 1 Cor. 5. 1, *&c.*

* *indignæ*

* *indignæ manducationis* grave periculum ſub generali docendi forma Eccleſiæ propoſuiſſe, conſcientiarum particularium ſcrutinium *proprio cujuſq; examini* permittendum cenſuit: nulla facta cuiquam aut *Paſtori Eccleſiaſtico*, aut *Presbytero Laico* poteſtate alios examinandi, & pro ſuo arbitratu a ſacræ Cœnæ communione excludendi. * 1 Car. 11.28,&c.

Quoad *Ordinationem* denique illam quæ circa *Directorium* (divini Cultus publici) verſatur, abolendæ *Liturgiæ Eccleſiæ Anglicanæ* (hoc eſt, tollendo *Libro Precum Eccleſiaſticarum*) non poſſumus libera conſcientia, quamdiu præſens mentis noſtræ judicium & præſentium Legum vis obtinuerint, ullatenus conſentire.

1. Quem Librum plerique noſtrûm propriis *Subſcriptionibus* comprobavimus, cum adjecta etiam ſolenni *promiſſione*, nos alia forma, quam quæ in eo Libro præſcripta eſt, in publicis Officiis non uſuros.

2. Quo juxta *Subſcriptionem & promiſſionem* prædictas & pro debiti (vi † Statuti ea in parte editi) Officii noſtri ratione, in *Eccleſiis & Capellis* noſtris aliiſque publicis, ac privatis Oratoriis conſtanter hactenus uſi ſumus, magno cum animarum noſtrarum fructu & ſolatio. † Stat. 1. *Eliz. c.* 2. & 8 *Eliz.* cap. 1.

3. In quo nihil credimus contineri, *Quod* (cum eo interpretandi candore, quem æquum eſt omne genus ſcriptis concedi) non ſit juſtæ defenſionis capax: *Quod* non eſt à viris doctis & piis, ab importunorum hominum cavillationibus dudum & abunde vindicatum: *Quodque* non confidamus, poſſe nos (Deo opitulante) adverſus *Pontificios* & alios quoſcunque ejus Impugnatores & Calumniatores,

Calumniatores, cum res poſtulaverit, tueri & defendere.

4. Qui *Statuto Parlamenti* (idque temporibus tranquillis) publica & plena authoritate, & qua ſub Cœlo nullam agnoſcimus majorem aut ſanctiorem, ſtabilitus eſt & confirmatus. Quod *Statutum* tanti apud nos ponderis eſt, ut non ſolum nos omni neceſſitate liberet ea proponendi, quæ contra *Directorium* ejuſve aliquam partem jure objici poſſe videntur: ſed è contra ſummam nobis imponat neceſſitatem Liturgiæ formulam obſervandi, nec admittendi in ejus præjudicium aliquod publici Cultus ſive *Directorium*, ſive *Formulam*, donec *Statutum* prædictum quàm juſta & plena authoritate conditum eſt, tam juſta & plena authoritate abrogetur.

Quo *Statuto* non ſolum omnibus Eccleſiarum Paſtoribus, & verbi Dei Miniſtris, ejus *Libri uſus* diſertim imperatur: ſed & ſub graviſſimarum pœnarum ſanctionibus cautum eſt: (*Ne quis eorum formulam inibi præſcriptam obſervare recuſet: Neu pro Concione, vel alias quicquam pronunciet aut loquatur in dicti Libri Precum publicarum, aut alicujus in eo ejuſve aliqua parte contenti derogationem ſive deprivationem:*) Pœnis inſuper conſtitutis in alios quoſcunque (ne *Baronibus* quidem Parlamenti exceptis) qui contra Librum prædictum ſimiliter pronunciaverint aut locuti fuerint: Vel qui verbi Miniſtrum aliquem facto, dictove compulerint, aut alia quacunque ratione induxerint vel procuraverint; *Sacramenta* aliave divina Officia alio modo aut forma quam in Libro prædicto inſtitutum eſt,

celebrare,

celebrare, vel qui formæ prædictæ aut ministro cuiquam usum prohibuerint, aut aliis quoquo modo impediverint, &c. ut in verbis dicti Statuti plenius apparet.

Quod etiam *Statutum* postquam semel conditum est, tantæ constat fuisse per omnia succedentia Tempora Authoritatis, ut in omnibus **Statutis contra Papistas* (quos *Recusantes* vocant) exinde conditis, proprius & idoneus Character, qua velut nota distinctiva ejusmodi *Recusans Papista* à Catholico Protestante internoscatur, iste semper exprimatur: Si quis nimirum *publicis Precibus interesse*, aut sacram Synaxin *juxta formas & Ritus in Libro prædicto præscriptas* percipere *recusaverint*. Adeo ut *pluribus Statutis* hoc ipso Parlamento conditis imperata fuerint *Recusantibus* Papistis Tributa dupla proportione persolvenda, *ipsissimo hoc Charactere* juxta Literam eorundem Statutorum dignoscendis.

* Vide Stat 23 *Eliz.* 1. 29 *Eliz.* 6. 35 *Eliz.* 1. & 2. 3 *Jac.* 4, & 5.

Proposuimus libere & perspicue, quæ sit nostra de *Fœdere*, *Juramento & Ordinationibus* prædictis sententia; quam tamen in re qualibet rectius edocti, parati sumus earenus corrigere & emendare. Unum hoc interim serio ut expendatur rogamus, si è tot propositis Scrupulis, unus aliquis (reliquis licet penitus exemptis) mentibus nostris hæreat, cui non sit pene satisfactum. Conscientiam interim non posse esse plane securam. Quo supposito neque aliis (nondum *data* Conscientiis nostris securitate) æquum erit nos impellere, neque nobis (nondum *acepta*) liberum ad *Fœdus*, *Juramentum & Ordinationes*

nationes prædictas in nos admittenda noſmet ſponte ſubjicere.

Quis damnaverit eum qui duabus potentiſſimis rebus defenditur, *jure & mente?* QUINTIL.

Beatus qui non condemnat ſeipſum, in eo quod approbat, *Rom.* 14. 22.

Formula

Formula Juramenti Suprematus *ex Stat. 1. Eliz. cap. 1.*

EGO N. M. *Conſcientia mea teſte profiteor atque denuncio, Majeſtatem Regiam ſolam eſſe ſummam Moderatricem hujus Regni, aliarumque ditionum ac Regionum omnium ſibi Subjectarum: Nec non omnium tam perſonarum quam rerum tam Eccleſiaſticarum, quam Civilium. Adeoque nullum exterum ſive Principem, ſive Pontificem, ſive Statum, ſive Poteſtatem, vel habere in hoc Regno, vel habere oportere ullam omnino Juriſdictionem, Poteſtatem, Celſitudinem, Præeminentiam, Authoritatem vel Eccleſiaſticam vel Civilem. Itaque palam ac aperte rejicio atque repudio quaſcunque peregrinas Juriſdictiones, Poteſtates, Celſitudines, Præeminentias & Authoritates: ſanctéque recipio me Regiæ Majeſtati, ejuſque Hæredibus, legitimiſque Succeſſoribus, debitam fidem & obſervantiam perpetuo præſtiturum, & quantum in me fuerit propugnaturum atque defenſurum, omnes & omnimodas juriſdictiones, privilegia, præeminentias & authoritates quaſcunque vel conceſſas, & commendatas Regiæ Majeſtati, ejuſque Hæredibus & Succeſſoribus, vel Imperiali hujus Regni Diademati conjunctas & annexas. Ita me Deus adjuvet per Jeſum Chriſtum hoc ſacroſancto Evangelio annunciatum.*

Formula

Formula ſolennis Voti & Proteſtationis, 5. *Maii*, 1641.

EGO A. B, *coram Deo Opt. Max. polliceor, voveo & obteſtor, me veram Reformatam Proteſtantium Religionem in Doctrina Eccleſiæ Anglicanæ expreſſam contra Papiſmum & omnes Papiſticas in hoc Regno Innovationes Doctrinæ prædictæ contrarias quoad legitime potero, cum vita, viribus, & fortunis meis propugnaturum atque defenſurum: Atque etiam pro debito* * *Ligeantiæ meæ Officio Regiæ Majeſtatis Perſonam, Dignitatem & Statum, nec non Parlamenti poteſtatem & privilegia; juraque & libertates Subditorum; & ſingulas quaſque Perſonas quæ hac Proteſtatione ſe obligaverint, in re qualibet quamcunque in legitima ejuſdem proſecutione eorum quilibet fecerit. Item quod potero, & licebit, omnes eos qui vi, opera, conſiliis, machinationibus, conjurationibus, aliiſque modis quibuſcunque aliquid quod ſit huic Proteſtationi ejuſve alicui parti contrarium effecerint vel attentaverint, impediturum, & ut ad eondignas pœnas perferendas perducantur, omnibus juſtis viis & modis, quantum in me erit, effecturum. Inſuper ut inter tria Regna Angliæ, Scotiæ & Hiberniæ unio & pax conſervetur, juſtis & honeſtis rationibus omnimodis operam daturum: Et nec ſpe nec metu, neque cujuſcunque alterius rei intuitu, hanc promiſſionem, votum & proteſtationem unquam quicquam aut deſerturum.*

* Fidelitatis.

15 SE 62

FINIS.